

ล่องแก่งมหากภัย (ต่อ)

พระอาคันตุกะทยอยกันมา ส่วนมากเป็นเจ้าของอวาสาวัดต่างๆ ทั้งในเมืองจะอินและเมืองมุตัง ที่เจ้าอาวาสมาเองไม่ได้ ก็จะให้ตัวแทนถือฎีกานิมนต์มาร่วมงาน อาตมากับท่านนาวินกรรพปฏิสังขารกับพระเถระทั้งหลายอย่างสนิทสนมและสนุกสนาน...

พระผู้ใหญ่ของพม่าท่านให้ความเป็นกันเองกับผู้น้อยมาก ไม่มีการวางท่าให้เป็นที่ต้องหน้าใจ หลวงพ่อเจ้าอาวาสวัดพะเตอทราบข่าวอาตมาไปจากเมืองไทย จึงฝากให้ช่วยซื้อวิทยุรุ่นเก่ามากเครื่องหนึ่ง บอกยี่ห้อและราคา มาเสร็จสรรพ พร้อมกับมอบเงินมาให้ ๒,๐๐๐ จี๊ด...

เมื่อทราบว่าเป็นวิทยุรุ่นคุณปู่ยังแก้ผ้าวิ่ง อาตมาก็ให้หน้าใจ ท่านเจาะจงเอาเฉพาะรุ่นนั้นแบบนั้นซะด้วย โธ่พระคุณท่าน..เมืองไทยตอนนี้หาเครื่องเล่นซีดีหรือดีวีดีซะยังจะง่ายกว่า ของเก่ามันทนทานคุ้มค่า แต่เขาเลิกผลิตแล้ว ถึงมีเงินแค่นี้พอจะซื้อได้ซึกซึกหรือเปล่าก็ไม่รู้..?

ท่านอาจารย์ใหญ่ธัมมะเสนะมาถึงเกือบเพล บ่นว่าอากาศร้อนมาก เมื่อทราบข่าวอาตมาทางเรือ ท่านบอกว่าไม่เคยไปเรือเลย คราวที่ไปหาอาตมาที่เกาะพระฤๅษีก็ไปทางรถยนต์ อาตมาทราบเรียนท่านว่าทางเรือหนึ่งสบายไม่ต้องกินฝุ่น เสียอย่างเดียวที่ต้องทนนั่งจนกันระบม...

ท่านสุภโตะมาล่ำรายชื่อ เอ๊ย...เซ็คชื่อ ว่าพระที่นิมนต์มีท่านใดมาบ้าง ท่านได้ให้รูปปั้นมาแทน ของอาตมาท่านลงชื่อ "อู๊ดุติมมะ วัดนิคม" ง่ายดีเหมือนกัน พม่าใช้เสียง ด.เต่า แทน ส.เสือ และออกเสียง ธ.ธง เป็นเสียง ด.เด็ก ครั้งหนึ่ง สุธัมมะจึงกลายเป็นตุ๊ดุติมมะด้วยประการฉะนี้ ส่วนของท่านนาวิน ฉายา สจฺจญาโณ ของท่าน พม่าออกเสียงเป็น

ติสสะญาโณ ถ้าเรียกแค่ท่านติสสะ ก็กลายเป็นอีกคนไปเลย...

สรองน้ำและปลงผมกันก่อน ท่านอาจารย์ใหญ่ธัมมะเสนะ (ตัมมะเตนะ) ท่านศึกษาเรื่องของสมุนไพรโบราณและธาตุต่างๆ ที่มีอยู่ในตัวคนอย่างลึกซึ้ง ท่านแนะนำว่าหน้าหนาวแบบนี้ถ้าจะสรองน้ำต้องสิบโมงเช้าไปแล้ว ไม่เช่นนั้นอาจจะเจ็บไขได้ป่วยได้ง่าย ตัวท่านเองก็ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดด้วย...

ตอนเพลนั่งฉันร่วมกับท่านอาจารย์ใหญ่ ทุกท่านฉันด้วยมือทั้งนั้น มีอาตมารูปเดียวที่เล่นช้อนส้อมเต็มยศ เมื่อเสร็จจากของคาวแล้ว เขาย้ายไปฉันของหวานกันอีกที่หนึ่ง ถ้าเป็นเมืองไทยก็อดแน่ เพราะของเราถ้าลูกจากที่แล้วจะฉันอีกไม่ได้ เรื่องของความลึกลับของพระวินัยนี้ยังมีอีกเยอะ...

ฉันภัตตาหารร่วมกับพระเถระชาวมอญและพม่า

อาดมาไล่วันเดือนปีขึ้นแรมเรียบร้อยแล้ว กำหนดการทอดกฐินของเกาะพระฤๅษีในวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๒ นี้ เป็นวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ แล้วขออนุญาตพระเถระที่อยู่กันพร้อมหน้า ขอให้งานกฐินวัดหนองบัวเป็นวันแรม ๘ ค่ำ เดือน ๑๑ เพื่อที่อาดมาจะได้มาร่วมงานได้โดยสะดวก...

อาดมาขอเองแบบนี้มีหรือจะไม่ได้ มันมีวิธีการที่หลวงพ่อก่านสอนมา เวลาเราขออะไรแล้วผู้อื่นมีแต่จะต้องคล้อยตามอย่างเดียวไม่สามารถที่จะปฏิเสธได้ แต่วิธีการนี้ผู้ที่นำไปใช้ต้องไม่เป็นผู้ที่โลกมากและใช้เมื่อจำเป็นเท่านั้น ดังนั้น ถ้าผู้ใดตัดความโลภได้ อาดมา ยินดีถ่ายทอดให้ทุกเวลา...

ทั้งครูบาน้อยรับบรรดาพระเถระไปคนเดียว อาดมารีบไปปักตรงทางแยกหน้าหมู่บ้าน เพราะเสียงแห่งกฐินเริ่มดังไกลเข้ามาแล้ว ครูหนึ่ง ขบวนปราสาทผึ้ง ต้นสังฆทานและต้นกฐิน ก็มาถึง อาดมาตามบันที่ภภาพจนเขาแห่เข้าเขตบ้านมอญจึงกลับมาที่วัด...

บ้านหนองบัวมีเขตที่เป็นกลุ่มชาวมอญล้วนๆ อยู่กลุ่มหนึ่ง ที่แรกก็แค่เข้ามาขออาศัยทำกินด้วย ต่อมาได้แต่งงานแต่งงานการเกี่ยวต้องเป็นญาติกันเข้า จึงกลายเป็นบ้านเดียวกันไปโดยปริยาย แต่ยังคงแยกบ้านเรือนเป็นสัดส่วนดั้งเดิม บางคนพูดไทยได้ แต่รุ่นเก่าๆ จะพูดได้แต่มอญเท่านั้น...

มีพระเถระทยอยกันมาอีกหลายรูป ล้วนแต่น่ารักเหมือนปู่เหมือนตา คุยกันไม่รู้เรื่องดีไปก็ยิ่งเอา สนุกสนานเฮฮากันอยู่รอบวง สะตุมาตุ้ (จตุมาตุ) ซึ่งเป็นของที่ฉันหลังเที่ยงไปแล้วได้โดยไม่ผิดพระวินัย ทำมาจากน้ำผึ้ง น้ำอ้อย น้ำมันงาและเนย เคี้ยวเข้าด้วยกัน รสหวานเลี่ยนๆ พิลึก...

ความจริงทางพม่าเขานิยมของฉันหลังเที่ยงไปแล้วชนิดหนึ่ง เรียกว่า “ละแพ็ด” ทำด้วยใบชาหมัก (เมี่ยง) ผสมกับถั่ว งา กุ้งแห้ง กระเทียม และมะเขือเทศ ถือเป็นของที่ เป็นหน้าตาของแต่ละวัด ถ้าวัดใดถึงเครื่องถึงรส ให้ฉันได้ไม่อื่น เขาก็จะกล่าวขวัญกันไปนานแสนนาน

อาดมาทราบดีว่ามันผิดพระวินัยเต็มประตู เพราะถั่ว งา กุ้งแห้ง มะเขือเทศ เป็นอาหารขจัดๆ ท่านนาวินก็ทราบดีเช่นกัน ดังนั้น งานของวัดหนองบัว ครูบาน้อยจึงห้ามญาติโยมทำละแพ็ดเลี้ยงพระเป็นอันขาด เพราะเขาปรับอาบัติเท่าฉันอาหารเย็นเลยทีเดียว มีหลายท่านบ่นที่วัดนี้ไม่มีละแพ็ดให้ฉัน ท่านว่าสะตุมาตุ้มันไม่อิ่มท้อง...

ท่านนาวินนั้นบวชมาจากเมืองไทย จึงถือพระวินัยตามแบบไทย ท่านว่าเมื่อมาเป็นเจ้าอาวาสที่นี่ใหม่ๆ มีพระรูปหนึ่งรังเกียจ ไม่ยอมคบหาด้วย เพราะท่านนั้นได้ทราบข่าวว่า พระไทยนั้นพระวินัยหย่อนยานมาก เมื่อมาพบการปฏิบัติที่เคร่งกว่าของท่านนาวินเข้า ก็ให้สงสัยเป็นกำลัง...

จนกระทั่งท่านได้มีโอกาสไปจำพรรษาที่เมืองไทย กลับมาคราวนี้ มาขอคืนดีด้วย ท่านว่าสิ่งที่ท่านไปพบเห็นมากับคำเล่าลือมันตรงกันข้าม อาดมาจึงว่าเรื่องของพระวินัยนั้น ทั้งไทย มอญ พม่า ต่างก็มีที่รักพระวินัย และก็มีที่เลวจนไม่สนใจว่าพระวินัยเป็นอย่างไร..!

การจะเป็นพระหรือไม่เป็นพระนั้นอยู่ที่ศีล คือพระปาฏิโมกข์ ๒๒๗ ข้อ และอภิขมาจารย์ท่านนั้น จะโกนหัวห้ามเหลืองห้ามกรัก ถ้าไม่รักพระวินัยก็ไม่ใช้พระ กลายเป็นปรตตูปชีวีเปรต คือ ต้องอาศัยใบบุญของญาติโยมเพื่อเลี้ยงตัวเอง พระพุทธเจ้าท่านเรียกว่าเป็นมหาโจรประเภทหนึ่ง...

ปรึกษาหารือกับบรรดาพระเถระทั้งหลาย เรื่องที่ทำอย่างไรให้พระเถระทุกรูปรักศิษย์ของตน ตกกลางกันว่าจะเริ่มตั้งแต่ตอนนี้ คือ ห้ามไม่ให้พระเถระเข้าไปเพ่นพ่านในหมู่บ้าน แต่ดูจะไม่ทันการณ์แล้ว เนื่องจากพระเถระน้อยพากันหายไปทางเสียงฉลองปราสาทกรฐินทางบ้านมอญ จนแทบจะไม่มีเหลือ...

ท่านอาจารย์อุตตะมะแห่งวัดสามพระยายังไม่มา ลุงทองแดง ทายกวัดหนองบัวจึงนำดอกไม้ธูปเทียนมานิมนต์ท่านอาจารย์ใหญ่ธัมมะเสนะขึ้นเทศน์ฉลองกรฐินแทน ญาติโยมฟังกันแน่นทั้งศาลา เนื่องจากท่านอาจารย์เป็นนักเทศน์ที่มีชื่อเสียงเป็นอันดับหนึ่งของแถวนี้เลยก็เดียว...

ท่านอาจารย์ใหญ่ธัมมะเสนะเทศน์ฉลองกรฐิน

กว่าท่านอาจารย์ใหญ่จะเทศน์เสร็จก็มืดสนิท ถึงคราวเทศน์ของหลวงตาปิ่นทิศะ วัดบ้านใหม่ หลอดไฟมันดับเสีย ญาติโยมปล้ำเท่าไรก็ไม่ยอมติด เตือดร้อนถึงอาตมาต้องปิ่นหลังคาเอง กว่าจะแก้ได้เล่นเอาเหงื่อตก ขนาดนั้นหลวงตาปิ่นทิศะยังต้องจุดเทียนช่วยจึงอ่านไบลานได้...

หลังเทศน์แล้วมีวีดีโอฉายที่ลานวัด อาตมาไม่สนใจ ของพรรคนี้อยู่แล้ว จึงเข้าจำวัดตามปกติ จับลมหายใจภาวนา คุรุเดียวประสาททุกก็ตัดขาดจากเสียงภายนอก จิตตั้งลึกเข้าสู่องค์ภาวนาตามลำดับ สงบเยือกเย็นปราศจากการปรุงแต่งทั้งปวง ปล่อยเขาเราร้อนกันไปตามวิถีของตน...

๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐๐

ลูกชั้นเตรียมตัวจะไปห้องน้ำ วางเก้าลงบนอกของใครก็ไม่รู้..! ส่องไฟดูกลายเป็นหลวงตาปิ่นทิศะ รอบเตียงเป็นพระจากวัดต่างๆ นอนกันเต็มไปหมด ต้องเลี้ยวไปตามช่องว่างที่แทบจะหาไม่ได้ จัดการสร่งน้ำแล้วจึงย่องกลับมาขึ้นเตียงภาวนาต่อ...

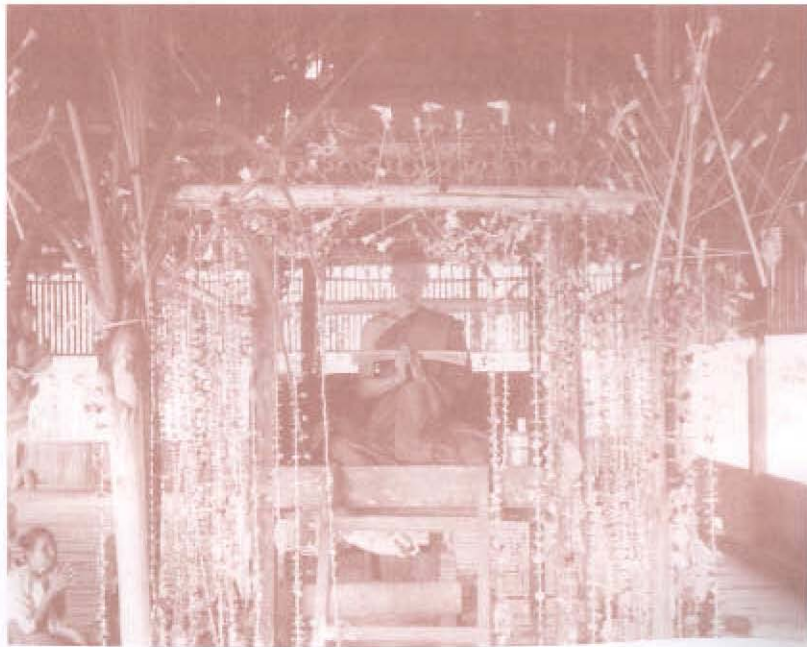
วัดหนองบัวมีเตียงอยู่แค่ ๔ หลัง เมื่อมีงานแต่ละที่ พระผู้ใหญ่ อากูโสจริง ๆ เท่านั้นจึงได้นอนเตียง นอกนั้นต้องนอนบนพื้นศาลาอย่าง ที่เห็น ท่านนาวินสละเตียงให้ท่านอาจารย์ใหญ่ ตัวเองลงไปนอนกลิ้งกับพื้นเหมือนกัน อาตมานั้นพระเถระทุกรูปท่านยกให้ บอกว่ามาจากต่างเมือง และพรรษามากแล้วด้วย ฉะนั้น จึงนอนเตียงชะดี ๆ..!

ฝนตกลงมาซู่ใหญ่ เสียงกริ่ง ๆ ดังมาไกล ๆ ทางฝั่งน้ำตรงกันข้าม ทางด้านนั้นเป็นบ้านสามพระยา อาตมาเลิกจากการภาวนาไปฉันทน้ำร้อน พระเถระพากันลุกตามเมื่อเห็นแสงเทียน อะไรก็ไม่ตลกเท่ากับพระเถระที่กลัวผี แล้วแบบนี้ชาวบ้านเขาจะไปฟังใครได้ละคุณเอ๊ย...

กระโถนช่างธรรมาส์

ฉันเข้าแล้วอาดมาไปซักผ้า ตากเสร็จเรียบร้อยจึงมาขอยืมฟิล์ม
ท่านนาวิน ๑ ม้วน ของที่ติดตัวมาหมดเกลี้ยงไปตั้งแต่เมื่อวาน ได้ฟิล์มมา
ก็ได้เรื่องมาด้วย ทายกนิมนต์ให้เทคโนโลยีลงจูน ดายละวา...จิวยังเปียกๆ
อยู่เลย..!

หม่ผ้ามันทั้งยังเปียกอยู่นั้นแหละ ท่านนาวินว่าสีมันดูใหม่ดี ฮ่า...
ท่านลองมาหม่ผ้าเปียกดูบ้างสิครับ กว่าที่จะเทคโนโลยีก็ใช้จับตายห...ไปเลย
กราบขอขมามีพระให้ช่วยในการเทคโนโลยี ภาวนาคาถาท่านปู่พระอินทร์จนใจ
ตั้งมั่น ก้าวขึ้นธรรมาส์ด้วยความมั่นใจ...

กระโถนช่างธรรมาส์

อาดมามากจะเจอการนิมนต์เทคโนโลยีแบบนี่เสมอ ไม่มีโอกาส
เตรียมตัวเตรียมใจแบบท่านอื่นเขาหรอก เจอตั้งแต่ธรรมาส์แรกที่ไปเป็น
พระพี่เลี้ยงให้คุณอุกฤษฏ์ ประดับชัยมงคลโน่น คุณอุกฤษฏ์เขาบวช
อยู่ที่วัดเทพศิรินทราวาส ทางวัดเทพศิรินทร์นั้นมีธรรมเนียมต้องเทคโนโลยี
ไปรดโยมทางบ้านก่อนสิ...

หลวงปู่มหาอำพันชกข์ช่อมลูกศิษย์เป็นอย่างดี และมอบหมายให้
อาดมาไปเป็นพี่เลี้ยงด้วย แต่พอขึ้นธรรมาส์เข้าจริงๆ คุณอุกฤษฏ์เขอนั่ง
ปลุกพระชะเฉยๆ ญาติโยมทนไม่ไหวเลยนิมนต์พระพี่เลี้ยงให้เทคโนโลยีแทน
ตั้งแต่นั้นก็เจอเทคโนโลยีแบบนี้มาตลอด...

ตั้งนโมนมัสการพระรัตนตรัย แล้วร่ายยาวเรื่องอานิสงส์จูนไป
เรื่อย คัมภีร์เทคโนโลยีแค่อือไว้ให้มันถูกต้องตามรูปแบบเท่านั้น เมื่อวาน
ท่านอาจารย์ใหญ่เทคโนโลยีเป็นภาษามอญ หลวงตาปัดจ์ตะเทคโนโลยีเป็นภาษา
ลาว วันนี้อาดมาว่าเป็นภาษาไทย แต่ญาติโยมก็ฟังเข้าใจกันดี..!

เทคโนโลยีจบเอวังแล้วลงจากธรรมาส์ไม่ได้ บ้านใดมันหายไปไหนก็
ไม่รู้..? มาถึงบางอ้อเอาเมื่อชาวบ้านขอให้เทคโนโลยีต่อ ไม่อย่างนั้นก็ไม่ต้องลง
จากธรรมาส์กันล่ะ..! อาดมาเองเห็นว่าการฟังธรรมก็เหมือนกับการกิน
อาหาร ถ้ามากเกินไปก็ท้องอืดท้องเฟ้อ แทนที่จะเป็นประโยชน์จะกลับ
เป็นโทษเสียอีก...

ชี้แจงไปแล้วพวกเขาก็ยังไม่ยอม จนอาดมาต้องบอกว่า ปีหน้าจะ
มาเทคโนโลยีให้ฟังใหม่ และถ้าไม่เอาบันไดมา อาดมาก็ยอมเสียสมณสาธุ
ด้วยการเหาะลงละนะ..! นั่นแหละเขาถึงได้เอาบันไดที่ซ่อนไว้มาประกอบ

หลวงตาบัดเทีตะและพระหลายรูป เข้ามาขอคู่มือที่มืกร์เทศน์ว่าเป็นเรื่องอะไร เนื้อหาจึงเป็นที่ถูกใจญาติโยมถึงขนาดนี้ พอรับไปเปิดดูเห็นทำหน้าพิกล ก็ที่อาตมาว่ามันมีในใบลานชะเมื่อไรละ..? ทุกรูปพอทราบความจริงก็ปล่อยกักกันงอหาย ยกหัวแม่มือให้กันเป็นแถว..!

ท่านนาวินบอกว่า เมื่อท่านมาอยู่ที่นี้ก็เอาเทพธรรมะของหลวงพ่อวัดท่าซุงมาเปิดทุกวัน ชาวบ้านฟังแล้วติดอกติดใจไปตามๆ กัน ก็แฉะครับ...ลองว่าหางแถวสุดท้ายอย่างอาตมา เขายังชอบใจจนขนาดนี้ หัวแถวอย่างหลวงพ่อย่อมไม่ต้องบรรยายให้เสียเวลา ของแท้จากใจที่แท้ยอมล้ำค่ากว่าเพชรทองเป็นไหนๆ..!

การเลี้ยงเพลพระฉลองกฐิน บนศาลาหอพระที่ใกล้หมดสภาพ

ญาติโยมทยอยกันมาวัดไม่ขาดสาย จนกระทั่งพลุกพล่านไปหมด ต่างคนต่างแต่งองค์ทรงเครื่องกันมาเต็มที่ คนมากมาเรื่องห้องน้ำห้องส้วม ชักมีปัญหา น้ำหมดสบู่ใหม่ไม่ทัน น้ำที่ดูดขึ้นมาใหม่ๆ ไม่มีกรรกรองการพัก ชุณคลักเขียว อาบแล้วรู้สึกตัวมันหนาๆ ขึ้นอย่างไรก็ไม่รู้..?

ผู้ใหญ่่องไลมาคุยด้วย บอกว่าเมื่อหัวรุ่งทหารกะเหรี่ยงเข้าตีค่ายพม่าที่บ้านสามพระยา ถามอาตมาว่าได้ยินเสียงปืนใหญ่บ้างไหม? อาตมาบอกว่าได้ยินแต่คิดว่าเป็นเสียงฟ้าร้อง เนื่องจากฝนตกพอดี แต่คงไม่กระทบงานกฐินวันนี้ของวัดหนองบัวแน่ๆ...

ขอให้ผู้ใหญ่บ้านช่วยหาเรือให้ด้วย เพราะว่าพรั่งนี้อาตมาต้องออกจากที่นี่แต่เช้า เนื่องจากติดรับสังฆทานทุกคืนเดือนที่กรุงเทพฯ ถ้าไม่บอกไม่กล่าวเอาไว้ก่อน ฉวยพลาดปลั้งขึ้นมาไปไม่ทัน มีหวังญาติโยมทางกรุงเทพฯ แดกตื่นกันทั้งบ้านทั้งเมืองเป็นแน่แท้...

ตอนฉันเพลทั้งพระทั้งเณรทั้งโยมแน่นไปทั้งศาลา อาตมาชอบใจกระดาศิซซูของพม่าที่ม้วนมาแน่นเบรียะ ไม่ต้องใส่แกนข้างในแบบของไทย ทำให้ได้เนื้อกระดาศิเพิ่มขึ้นอีกมาก แต่ท่านนาวินบอกว่าชอบกระดาศิของไทยมากกว่า กระดาศิพม่าฉีกแต่ละทีเป็นฝู่นปลิวว่อน ลู้อของไทยไม่ได้ทั้งเหนียวทั้งนุ่ม...

ป้ายโมงครึ่งขบวนแห่จากทุกกลุ่มบ้านก็มาถึงวัด เสียงฆ้องเสียงกลองดังจนแทบคุยกันไม่ได้ ดันกฐิน ๒ ตัน ปราสาทผึ้ง ๒๐ หลัง ดันสังฆทาน ๘๔ ตัน เจ้าของทานแบกเองهامเอง มีหมู่พวกตามมาช่วยพื่อนช่วยร่ามากมายครึกครื้น สาวๆ ทุ่งขึ้นใหม่หอมสไบหลากสีละลานตา เด็กๆ ริ่งตามขบวนกันกริ้วกราว...

กระโถนช่างกรรมา๑นั

ขบวนแห่ต้นกฐินและปราสาทผึ้ง

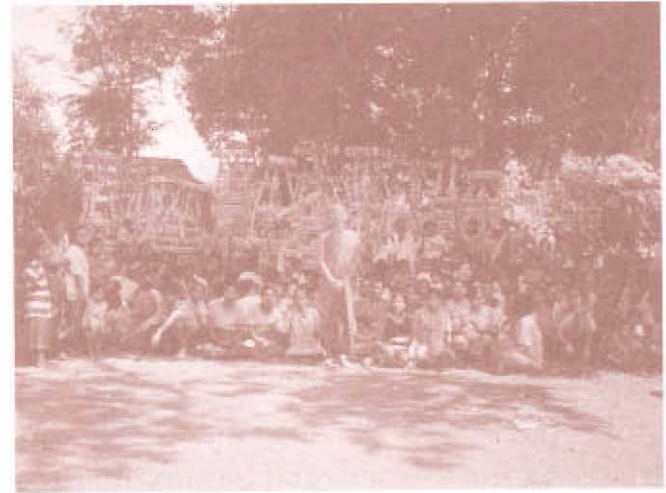

ขบวนแห่ต้นสังฆทาน ๘๘ ต้น

กระโถนช่างกรรมา๑นั

ขบวนแห่ต้นกฐินและปราสาทผึ้งมารวมตัวกันที่ลานวัด

ถ่ายภาพร่วมกันเป็นที่ระลึกก่อนถวายกฐิน

กระโถนข้างธรรมมาสน์

ปราสาทผึ้งของไทยใช้เทียนแคะสลักเป็นปราสาทราชวังจริง ๆ บ้างก็เป็นอินทร์พรหมมัยักษ์ บ้างก็เป็นครุฑนาครคณธรรพ์ กิณกรกนิรี แต่ของที่หนองบัวเอาก็ผึ้งปั้นเป็นดอกไม้ดอกชนิดเดียว ติดอยู่ที่มุมปราสาทเท่านั้น นอกจากนั้นเป็นเส้นด้ายระโยงระยาง ติดธนบัตรมาเพียบเลย...

ธนบัตรใบละยี่สิบจ๊อตมีมากที่สุด น้อยต้นที่เป็นใบละร้อย ใบละห้าร้อยมีแทรกอยู่ประปราย ต้นสังฆทานที่เป็นหนอกกล้วยขนาดพอเหมาะ ค่อยมีใบละห้าสิบและใบละร้อยมากสักหน่อย ทั้งโหลทั้งแห่รอบวัด มีการไปรยทานด้วย พอใบละหนึ่งจ๊อตถูกร่อนกระจายเต็มฟ้า เด็ก ๆ ก็กรูกันเข้ามาแย่งเก็บเป็นที่ซุลมุน..!

ครบสามรอบก็มารวมกันที่ลานวัด เขาปู่ไม้กระดานยกพื้นขึ้นมาสักหนึ่งคืบ ทำเป็นที่สำหรับพระนั่งรับกฐิน มุมซ้ายสุดตรงต้นโพธิ์พอดีเป็นธรรมมาสน์เทศน์ ท่านอาจารย์อุตตะมะจากวัดสามพระยาขึ้นเป็นองค์เทศน์ พรรษาท่านมากกว่าท่านอาจารย์ใหญ่เสียอีก แต่ดูอย่างไรก็ไม่แก่เลย...

ขึ้นธรรมมาสน์แล้วยังเทศน์ไม่ได้ เพราะขบวนคนตรีบรรเลงบรรลือโลกัไม่เลิกขบวนหนึ่ง มันตีฉิ่งฉาบฆ้องกลองพ็อนแ่พ็อนแ่อนอยู่นั้นแหละ ทำทางกำลังเมาได้ที่ คนจำพวกนี้มีแทรกเป็นยาดำอยู่ทุกที่ข้างหน้า ในที่สุดชาวบ้านต้องลงขันกันจ้างให้เลิกตั้งหมื่นกว่าจ๊อต มันถึงยอมเลิก..!

ท่านอาจารย์อุตตะมะให้ศีลเหมือนทางบ้านเราเป็ยบเลย ให้เสร็จบอกอีกด้วยว่ามาบ้านไทยก็ต้องให้แบบไทย ชาวบ้านเอ้กันชอบอกชอบใจ ท่านเทศน์อานิสงส์กฐินสั้น ๆ ด้วยทราบมาว่าอาตมาว่าไปชะเติมที่ตั้งแต่

กระโถนข้างธรรมมาสน์

ท่านอาจารย์อุตตะมะ วัดสามพระยา เทศน์ฉลองกฐิน

ไฮไลท์ของงานคือการถวายสังฆทานสลากภัต ผู้ใหญ่ของไลประกาศรายชื่อเจ้าภาพต้นสังฆทาน แล้วจับสลากขึ้นมาว่าวัดไหนจะได้รับ พอพระมานั่งเจ้าภาพก็ประเคนทีละราย เมื่อถึงชื่อของอาตมาทุกคนเฮกันอีกครั้ง เนื่องจากเจ้าภาพเพิ่งมาจากเมืองไทย เขาว่าอาตมาเอาเงินกลับไทยนะ..!

หลวงพ่อกันทำเป็นตัวอย่างสำหรับพระวัดท่าซุงทุกรูป คือได้รับเงินที่วัดไหนท่านให้ถวายไว้ที่วัดนั้นเลย ยกเว้นที่ชาวบ้านระบุงะเจอะจริง ๆ ถึงเก็บกลับวัด อาตมาจึงถวายต้นสังฆทานให้กับท่านนาวินไปกะด้วยสายตากว่า ๆ ดันนี้ไม่หนีสองพันจ๊ัด มันน้อยไปนะ..อิ..อิ..!

เข้าโบสถ์ไปร่วมกรณากฐิน ท่านสุโลกะเป็นผู้สวดประกาศครูบาอาจารย์รับครองเอง เรื่องการสวดกฐินนี่ก็เช่นกัน พม่าเขาใช้พระสวดประกาศรูปเดียว ส่วนของไทยใช้สองรูป เขาเป็นว่าใครทำแบบไหนก็ตาม ชาวบ้านได้บุญไปตั้งแต่คิดจะถวายแล้ว...

กว่าจะเลิกงานเกือบห้าโมงเย็น อาตมานำพระเถรทำความสะอาดสามเป็นอันดับแรก พักเดี๋ยวก็เรียบร้อย จากนั้นมาเก็บขยะที่เคลื่อนไปทั้งวัด เสร็จเอาตองค้ำพอดี เขามีวีดีโอฉลองอีกหนึ่งคืน เสียงว่าเป็นของที่ครูบาอินพานซื้อให้โยมที่บ้าน แล้วโยมเอามาให้ฉายฉลองกฐิน

ชาวบ้านมาช่วยกันรื้อตองกฐินและปาวสาทผึ่ง ได้เงินมากองพะเนินเห็นทีก็ อาตมาช่วยนับจนสามทุ่ม กว่าจะได้ยอดออกมาแสนแปดหมื่นกว่าจ๊ัด ถ้าเป็นเงินไทยก็รวยอ้อเลย แต่ถึงจะเป็นเงินพม่าก็เถอะ ในเมืองสองแควยังมีลิบกว่าวัด ที่นี้ได้เงินมากที่สุด เพราะชาวหนองบัวส่วนใหญ่ไปทำงานในประเทศไทย หาเงินได้ง่าย จึงทำบุญมากกว่าบ้านอื่น...

คณะแม่ครัวผู้เสียสละ กำลังเก็บล้างถ้วยจาน

ช่วยกันรื้อเงินจากตองกฐินออกมา นับได้แสนแปดหมื่นเศษ

อาดมาแจกวัตถุมงคลแก่ญาติโยมจนหมดตัว ต้องขอติดเอาไว้ก่อน ปีหน้าฟ้าใหม่จะมาแก้ตัวอีกที ญาติโยมหลายคนเอาเงินมาแลกใบละหนึ่งจ๊ิตใหม่ ๆ ไปเป็นมัด ๆ บอกว่าจะเอาไว้ติดต้นกุหลาบหรือต้นสังฆทานของปีหน้า เล่นเตรียมการข้ามปีกันเลย...

บ้างก็มาขอหมอนัด บ้างก็มาขอถ่ายรูป อาตมาสงเคราะห์ไปตามที่ทำได้ กว่าจะได้ทำวัตรกว่าจะได้นอนเกือบสี่ทุ่ม วันนี้สบายเพราะพระอาคันตุกะกลับกันจนหมด พระเนตรของวัดหนองบัวก็ไปจุ่มปุ๊กอยู่หน้าจอวีดีโอ ตัวใครตัวมันละครับ ใครเห็นว่าอะไรดีก็เชิญทำกันตามสบาย...

นอนน้อยก็เหมือนนอนมาก มันตื่นตั้งแต่เที่ยงคืน นอนภาวนาแข่งกับวีดีโอจนตีสาม ลุกออกไปส่องน้ำวีดีโอมันเพิ่งจะเลิก ขยะเต็มไปทั้งลานวัดเหมือนเดิม ถึงตีห้าทำวัตรเข้ากันแล้ว ท่านนาวินตรวจสอบจำนวนเงินว่าตรงกับตัวเลขหรือไม่ อาตมาฉวยโอกาสแลกธนบัตรเอาไว้บ้าง...

เมื่อต้นปีไปแสวงบุญมาเกือบทั่วพม่า เสียท่าเขาตรงที่ไม่มีเบ็งค์ย่อยไว้ทำบุญ คราวนี้จึงแลกใบละห้าจ๊ิตสิบจ๊ิตเอาไว้สามพันห้า ผากท่านนาวินเอาไว้ ถ้าปีใหม่ไม่มาก็เชิญคุณใช้ได้ตามสบาย ที่นี่แหละพอจะแจกสะบัดเป็นเศรษฐกิจใหม่ไม่เคยรวยซะบ้าง ยิ่งอยู่นานไปก็ยิ่งเห็นช่องทางต่าง ๆ มากขึ้น ทำอะไรได้คล่องตัวขึ้น...

ครูบาอนุญาตให้ตำรายาอีกสองขนาน เป็นยาแก้วัณโรคกับยาถอนพิษเบือเมาทุกชนิด ยาแก้วัณโรคต้องเอาต้นมะละกอต้มด้วยไฟให้สามปีขึ้นไป ทั้งต้นทั้งราก ล้างสะอาดแล้วสับเป็นชิ้นเล็ก ๆ ตากให้แห้ง จากนั้นเอาไปเผาไฟ แล้วรวบรวมขี้เถ้าทั้งหมดมาผสมน้ำ...

คนน้ำผสมขี้เถ้าให้เข้ากัน วันละสามครั้ง เป็นเวลาสามวัน ทั่งให้ตกตะกอน แล้วรินเอาเฉพาะน้ำมาดื่มจนแห้ง จะได้เป็นเกลียว เอาดเกลือนี่ขนาดเมล็ดมะละกอ ผสมกับน้ำผึ้งหนึ่งขวด กินครั้งละหนึ่งช้อนโต๊ะวันละครั้ง กินไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะหายจากวัณโรค (หรือไม่ก็มองทุ่งชะก่อน..!)

ส่วนยาถอนพิษเบือเมา ให้ใช้ต้นไมยราพ ต้นผักโขมหนาม ต้นกุ่ม ต้นหนาด ทั้งต้นอย่างละเท่า ๆ กัน เอามาเผาไฟ ต้มเป็นเกลียว เช่นเดียวกับยาแก้วัณโรค เมื่อโดนพิษเบือเมาทุกชนิด เอาดเกลือนี่เท่าเมล็ดพริกไทย ผสมน้ำอุ่นดื่มเข้าไป จะถอนพิษได้...

หลังอาหารเข้าแล้ว ต้องรอโยมปะไลไปหาน้ำมันเรือก่อน นี่เขาเตรียมตัวล่วงหน้ากันไม่เป็นหรืออย่างไรก็ไม่รู้ ? ขนาดบอกล่วงหน้าเป็นวันแล้วนะ รอไปรอมาพอดีแตรน้อยเอาเพชรดาแมวมาให้ดู เป็นเหมือนเศษขี้ผึ้งขาว ๆ แข็ง ๆ ขนาดเท่าขี้ตาแมวเห็นจะได้..!

ถ้าแมวที่มีตาเป็นเพชร ตาของเขาจะเป็นสีเขียวหรือสีฟ้าไปทั้งดวง ไม่มีตาดำแบบแมวอื่น ๆ เมื่อเขาตายลง ให้เอาใส่หม้อดินฝังทรายเอาไว้ เมื่อครบสามเดือนค่อยขุดขึ้นมาทำบุญเลี้ยงพระอุทิศส่วนกุศลให้เขา...

จากนั้นค่อยเทกระดูกเขาลงบนผ้าขาว แล้วค้นหาดู จะพบหินสีขาวขุ่นแบบลูกอมเมนโทส นั่นแหละเพชรดาแมวของแท้ล่ะ... บางทีก็มีสีเขียวหรือสีฟ้าแบบกำมะหยี่บาง ๆ คลุมอยู่ พอเช็ดออกก็จะเป็นสีขาวขุ่นเช่นกัน ถ้าตายปุ๊บควักเอาตาปั๊บเลย ส่วนมากจะนำหมด หรือไม่ก็ได้อาแค่ขี้ตาแมวแบบรายนี้แหละ...

ชาวบ้านหาปลาตลอดทั้งสองฝั่งลำน้ำ

พ่อออกปะโลนิมนต์ลงเรือ ท่านนาวินโตตตามลงมาด้วย บอกว่าจะไปส่ง เฮ้ย..เมืองจะอินไม่ใช่ใกล้ๆ นะคุณ แต่ครูบาน้อยท่านไม่ฟังเสียงอย่างไรก็จะขอไปส่งครูบาอาจารย์ให้ได้ เรือวิ่งฝ่าแดดสายร้อนเปรี้ยวแทบหนังหิวละลาย อาตมาต้องคลบจีวรขึ้นคลุมหัวเอาไว้...

เลาะผ่านบ้านสามพระยาไป มีเรือใหญ่วิ่งสวนมาหนึ่งลำ ดูท่าจะเป็นแพขนานยนต์ขนาดเล็ก สองฝั่งมีชาวบ้านยกยอ วางลอบ วางเบ็ดราว บ้างก็ตีอวนล้อมชายฝั่งเอาไว้ เมื่อน้ำลดค่อยพายเรือมาเก็บปลาที่ติดอยู่ในอวน เด็กๆ โดดน้ำเล่นทั้งที่มีน้สีเหมือนขี้โคลน ปลายน้ำแบบนี้สารพัดความสกปรกที่จะมากับน้ำ...

ถึงเป็นปลายน้ำแต่การกัดเซาะของกระแสน้ำยังรุนแรงมาก ดูได้จากชายตลิ่งที่พังทลายจนเกือบตั้งฉาก ต้นตาลหลายต้นล้มระเนระนาด มีอยู่ต้นหนึ่งที่ทรุดลงน้ำไปเฉยๆ เหลือส่วนยอดที่ยังคงตั้งตรงโผล่พ้นน้ำมาสักสองเมตรเท่านั้น ท่านนาวินบอกว่า ถ้าชาวบ้านขาดพิจารณาญาณ อาจจะเป็นต้นตาลศักดิ์สิทธิ์ไปอีกก็ได้...

เห็นปะโลตักน้ำราดลงบนเครื่องบ่อๆ เพื่อระบายความร้อน อาตมารู้สึกว่าไม่เข้าท่า เพราะขนาดรถยนต์เวลาเครื่องร้อนยังต้องระวังน้ำให้จิ่งหนัก อย่าให้ได้โดนเครื่องที่ละมากๆ เป็นอันตราย ถึงขนาดผ่าสูบล้างมานานักต่อนักแล้ว นี่เล่นตักราดเอาๆ เดียวก็บรรลัยกันพอดี..!

นั่นไง...ยังไม่ทันไรเลยพั่งเข้าจริงๆ ไม่ใช่เครื่องพังหรอก แต่หนักพอกัน เพราะหางเรือที่เป็นรอยเชื่อมโดนน้ำเย็นเข้า เกิดร้าวขึ้นมาเมื่อไรก็ไม่รู้ ตอนนั้นมันหลุดออกมาเฉยเลย เห็นแต่เพลที่ดำปี้ด้วยน้ำมันหล่อลื่น ป่าวเผ่าระลึกชาติต้องคว่ำพายขึ้นมาพายแทน วันนี้ดูจะได้ไปมัยเนี่ย..?

คัดท้ายเข้าชายตลิ่ง อาตมาคว้าเชือกหัวเรือผูกกับต้นไม้ พ่อออกปะโลคว้าขวานป็นขึ้นไปบนตลิ่งตัดไม้สำหรับตามหางเรือ เสียงฟันไม้โครมๆ ไม้ก็ทึ เสียงร้อง "เฮ้ว..!" ด้วยความตกใจก็ดังลั่น "เป็นอะไรไปละพ่อออก..?" "งูมันหล่นใส่หัวนะครูบา..!" เอามาแต่ไม้ก็พองูไม่ต้องเอามาหรอก ยกเว้นว่าหลายตัวจะได้เอามาทำเชือก..!

ครูใหญ่แก่ก็หอบไม้ยาวสักเมตรมาสามท่อน แต่ความหาทั้งลำเรือมีเศษเชือกสั้นๆ อยู่ท่อนเดียว อาตมาจึงสละผ้ารัดอกของตัวเองให้แกใช้แทนเชือก แกเอาไม้ประกบสามท่อน ดันรอยต่อเข้าที่จนสนิทแล้ว เอาผ้าที่ฉีกเป็นเส้นมัดเป็นเปลาะๆ อย่างแน่นหนา เท่านั้น ก็ไปต่อได้...

หนุ่มใหญ่ระลึกรู้ชาติยังขับเรือไม่เป็น อาตมากล้าพูดอย่างเต็มปาก เพราะพี่ท่านตัดโค้งเป็นชะที่ไหน เล่นวิ่งเลาะชายคลองยันเต มั่นดีตรงที่มีร่มเงาบ้างเป็นบางช่วง แต่มันเสียเวลาและเพิ่มระยะทางโดยใช่เหตุ ถ้าตัดโค้งเป็นทวนเวลาได้อีกบานตะไทเลย...

ชวนแกคุยเพื่อจะได้สัมผัสตร้อน งามถึงยาที่แกขอมาจากพระเพื่อรักษาตัวเองและเมีย แกบอกว่าเป็นเถา آهنเครือ ต้มกินฆ่าพยาธิ และเปลือกต้นมันปลา (กันเกรา) ต้มกินเพิ่มกำลัง ตอนที่พระท่านทำภาพให้ดู โชคดีที่เป็นต้นไม้ที่รู้จัก ไม่อย่างนั้นคงต้องเสียเวลาหาอีกนาน...

สิบเอ็ดโมงเศษมาถึงเมืองจะอิน แต่ตรงทำน้ำทำไมมันพลุกพล่าน ผิดปกติ พอเห็นทหารกลุ่มหนึ่งเดินลงมาที่ท่าหน้า พอออกแกทำท่าจะหันหัวเรือหนีแต่ไม่ทัน เนื่องจากทหารที่เดินหน้าสุดโบกมือเรียกก่อน “แยมั่ครุบา...ทหารมันออกจับลูกหาบไปแบกของรบกับกะเหรี่ยงแล้วครุบาเป็นคนไทยด้วย..!”

เห็นหน้าแกชืดด้วยความตกใจ ท่านนาวินก็นั่งนิ่งซึ่งไปเหมือนกัน อาตมาบอกให้ตรงเข้าไปที่กลุ่มทหาร เป็นโซคยอมไม่ใช่เคราะห์ ถ้าเป็นเคราะห์ก็กลองรับมันดูสักที ครุบาอาจารย์มีตั้งมากมาย จะมาอับจนกับไอ้สถานการณ์แค่นี้ก็ให้มันรู้กันไปเลย พอออกแกหันหัวเรือตรงเข้าไปแบบไม่เต็มใจ...

ที่แท่นทหารกลุ่มนี้ขออาศัยเรือข้ามน้ำ ปะไลดองใจเลือกแบบโล่งออกสุดขีด หัวหมู่สามบังยัดมือวันทาทขอขมาพระ แล้วนำเพื่อนพ้องอีกเกือบสิบทยอยกันลงเรือ พวกเขาข้ามฝั่งไปกินเหล้ามา ดูท่าศึกที่บ้านสามพระยาครั้งนี้ใหญ่หลวงไม่เบา ถึงมีการกินเหล้ายอมใจหรือกินทิ้งขว้างก็ไม่รู้..?

ท่าเรือเมืองจะอินยามศึกมาติดบ้าน แทบจะไม่มีคนเลย

อาตมากับท่านนาวินขึ้นฝั่งตามทหารไปด้วย ที่ที่อันตรายที่สุดมักเป็นที่ที่ปลอดภัยที่สุด ปะไลบอกว่า “ข้าน้อยจะเอาเรือไปต่อทางครุบาส่งครุบาไทยแล้วตามไปเน้อ...” ท่านนาวินรับคำ พวกเราเดินตรงไปร้านอาหารอิสลามเจ้าเก่า เจ้าของร้านกุสิกุจจอต้อนรับแข็งขันเหมือนเดิม...

อาตมาชดน้ำชาเข้าไปสามแก้วใหญ่ ให้คุ้มกับที่อดมาเกือบสี่ชั่วโมง เจ้าของร้านยกอาหารมาประเคน เมื่อทราบว่าจะอาตมาจะไปด่านเจดีย์สามองค์ก็ทำท่าหนักใจ บอกว่าตอนนี้ไม่มีใครกล้าออกเรือ ไม่ว่าจะขึ้นหรือลง ถ้าทหารอยากได้เงินใช้ขึ้นมามันจับหมด ถ้ามีเงินได้ตัวหกพันจัตก็รอดไป..!

ถ้าไม่มีเงินก็ต้องกัมหนำबरกรรม แบกสัมภาระโดยเฉพาะลูกปืน ไปจนกว่าเขาจะรบกันเสร็จ แต่ก็รับปากว่าจะช่วยสอดตามพวกเรือให้อาตมาได้แต่บนบานศาลกล่าว ขอให้มีคนประเภทเดียวกันที่เถอะไอ้จำพวกเห็นความตายเป็นของสนุกนะ จะได้ลุยให้มันลือลั่นไปเลย..!

ดูท่าการบนบานจะไม่มีผล เพราะจนกระทั่งฉันเสร็จแล้ว เจ้าของร้านยังหาเรือไม่ได้เลย เขาเอาเสือเอาหมอนมาให้ เหมือนกับว่าจะให้นอนพักที่บ้านเขายาวเลยอย่างนั้นแหละ แต่อาตมาเป็นคนที่ไม่ชอบการหยุดนิ่ง เมื่อเขาหาไม่ได้เราก็กหาเองซิวะ...

ออกเดินละแะไปตามบ้านชายน้ำ บังเอิญเหลือบเห็นเจ้าของบ้านหลังหนึ่ง มีเครื่องเรือวางอยู่ข้างประตูด้านใน ตรงเข้าไปถามว่ามีเรือให้เช่ามั๊ย..? สาวเจ้าของบ้านพอรู้ความประสงค์ ก็รีบไปลากหนุ่มนายหนึ่งมาบอกว่าต้องถามกับคนนี่ถึงจะได้เรื่อง...

พ่อหนุ่มบอกว่าถ้ามีคนไม่ถึงสิบคนก็ไม่ไป เป็นไรมี แล้วถ้าเหมาไปคนเดียวละพ่อคุณ...เขาบอกว่าต้องสามหมื่นจัตถึงจะยอมไป อาตมาต่อรองขอให้ลดราคาลงมาบ้าง เขาบอกว่าคนมากคนน้อยเขาก็ต้องวิ่งถึงของใส่อยู่ดี ราคาที่จึงลดไม่ได้ เล่นเอาครูบาน้อยมองหน้าอาตมาอยู่ไปมา งานนี้จะได้กลับเมืองไทยมั๊ยเนี่ย..?

เออวะ...พาดเคราะห์ก็ไปก็แล้วกัน ร้อยวันพันปีมันไม่รบกัน มารบเอาไฉนที่เราต้องเดินทางกลับ นึกเสียว่าซื้อความสะดวก สามหมื่นจัต ถ้าคิดเป็นเงินไทยสามพันกว่าบาทก็พอทน เจ้าของเรือขอเงินค่าน้ำมันก่อนหมื่นสามพันจัต อาตมาถามว่าวิ่งถึงของใส่ใช้น้ำมันก็แกลลอน เขาบอกว่าสิบสองแกลลอน...

ไฉ่วลล์...สิบสองแกลลอนอย่างเก่งก็ไม่น่าจะถึงสี่พันจัต นายท้ายหัวเราะหะๆ บอกว่านอกจากค่าน้ำมันแล้ว ยังต้องให้ลูกเมียเอาไว้ใช้จ่ายระหว่างที่ไม่อยู่ด้วย เออ..บอกซะอย่างนี้แต่แรกก็หมดเรื่อง บนพลางควักเงินให้เขา พวกหยิบแกลลอน ๔๐ ลิตรได้ หายออกหลังบ้านไปเลย...

สาวเจ้ามานิมนต์ให้ขึ้นเรือก่อน สักครูก็มีเด็กวัยรุ่นคนหนึ่งหยิบพายออกไปทางชายน้ำ ไม่นานหนุ่มอีกสองคนก็มาหามเครื่องเรือเดินละแะไปตามริมน้ำ ทำไมมันไม่ลงไปที่ทำน้ำเลยวะ ? ครูบาน้อยบอกว่าขึ้นลงไปทหารก็รู้ว่าจะออกเรือ นี่คงหามเครื่องไปตามชายน้ำ แล้วให้เด็กพายเรือตามไปใส่เครื่องเป็นแน่...

ดูแล้วรู้สึกกับบ้านเราขึ้นอีกมากเลย ทำอะไรก็ไม่ต้องหลบๆ ซ่อนๆ แบบพวกเขา ราวหนึ่งชั่วโมงผ่านไป นายท้ายหนุ่มมานิมนต์ให้ออกทางหลังบ้าน อาตมากับครูบาน้อยเดินลัดเลาะหลบสายตาผู้คนตามไปจนถึงท้ายหมู่บ้าน เห็นเรือติดเครื่องล้อยล้าอย่างสง่ารออยู่แล้ว...

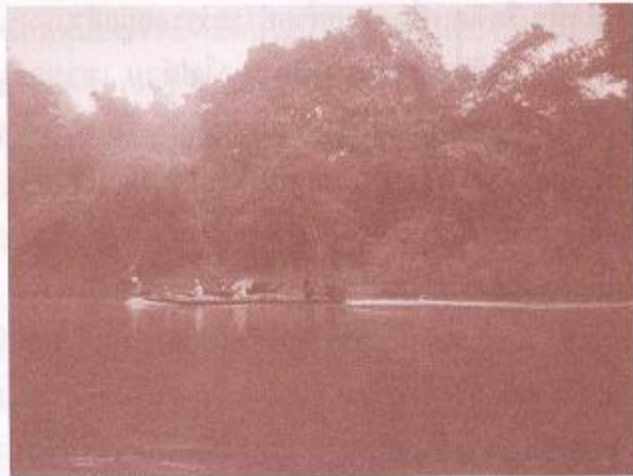
เขาบอกว่าถ้าระหว่างทางมีคนขอไปด้วย เขาขออนุญาตรับผู้โดยสารเพิ่มเติม อาตมาได้ที่รีบบอกกับเขาว่า รับเพิ่มได้ แต่ค่าเรือสามหมื่นจัตต้องลดลงไปตามจำนวนคนที่เพิ่มขึ้นมานะไฉ่ว... นายท้ายเจ้าเล่ห์คงนึกไม่ถึงว่าอาตมาจะเขี้ยวยาวขนาดนี้ จำเป็นต้องรับคำอย่างเสียไม่ได้ ในใจคงแข่งชกหักกระตุกอาตมาเป็นการใหญ่...

ท่านนาวินบอกลาเมื่ออาตมาก้าวลงเรือ บอกว่าป้านี้พ่อออกปะไลรอแยะแล้ว อาตมารับไหวขณะที่นายท้ายติดเครื่องตั้งกระเทียม แล้วพาเรือพุ่งปราดไปยังฝั่งตรงข้ามอย่างรวดเร็ว กว่าจะมีใครรู้เรือของเราก็มายังอีกฝั่งหนึ่ง แล่นละแะไปตามชายตลิ่ง อาศัยต้นไม้ปิดบังร่องรอยไปในตัว...

ไปได้ไม่ถึงสองร้อยเมตรเครื่องดับลงตื้อๆ นายท้ายแกปล้ำแหงื่อหยุดตั้งไปเลย คงทั้งกลัวทหารทั้งแตรร่อนด้วย อาตมามองไปที่ฝั่งตรงข้าม เห็นท่านนาวินยังเดินคุ่มๆ อยู่ที่ชายตลิ่ง ไม่ได้สังหรณ์สักนิดว่าอาตมาไปได้แค่นี้เอง ถ้าทหารมันรู้เข้าและจะเอาเรื่องคงเดียงแน่ๆ..!

หนึ่งชั่วโมงผ่านไป ทั้งแกะทั้งทุบเจ้าเครื่องยนต์ก็ไม่มีทีท่าว่าจะติดขึ้นมาได้ นายท้ายปีนขึ้นไปบนตลิ่งหายลับตา พักใหญ่จึงกลับลงมาพร้อมด้วยขวาน คงรู้สึกว่่าค่อนข้างมันเล็กไปมั้ง ? มาถึงจัดการรัดแงะอุตลุด ที่ตรงทำน้ายังคงพลุกพล่านไปด้วยทหารที่ขึ้นลงทางเรือเป็นปกติ...

นั่งลุ้นจนหมดอารมณ์ก็ไม่มีทีท่าว่าเครื่องมันจะติดขึ้นมาได้ ป่วยการที่จะไปรื้อใจกับเรื่องแบบนี้ อาตมาดูชาวบ้านสามสี่คนที่ตกปลาอยู่ชายตลิ่ง ปลาแถวนี้ชุมเอาเรื่องทีเดียว เพิ่งหย่อนเบ็ดลงก็ต้องวัดแล้วแต่เป็นปลาตัวเล็กๆ จำพวกปลาหมอ ปลากระแหอะไรเทือกนั้น...

เวลาเขารบกัน หายานพาหนะไปมาได้ยากมาก

บ่ายสองเศษเครื่องติดขึ้นมาได้ นายท้ายค่อยสีหน้าดีขึ้น เอาขวานไปคืนเขาแล้วพาเรือออกอย่างทะนุถนอม แต่เจ้าประคุณแตะะ มันไปได้ชักสับหัวนาที่ก็น็อคดับไปอีก..! แต่ยังดีที่พ้นสายดาทหารมาไกลแล้ว อาตมาปักถ่อผูกเรือให้ ขณะที่นายท้ายเข้าปล้ำกับเครื่องต่อไป...

เรือออกมาเป็นชิ้นๆ ก็ยังไม่สามารถที่จะทำให้มันติดขึ้นมาได้ จนเกิดน้ำโหขึ้นมาสุดจะยับยั้งไหว นายท้ายแกทุบเครื่องเรือโครมๆ เป็นการระบายโทสะ ยังดีที่มีเรือของพรรคพวกเขาผ่านมาพอดี ไม่เช่นนั้น มีหวังเครื่องพังบรลล์หมด แต่พรรคพวกที่มาช่วยดูให้ก็หมดปัญญาที่จะช่วยเช่นกัน...

มีเรือชาวบ้านแะมาดู ๓ - ๔ ลำ มากหมอกก็มากความ ช่วยกันค้ำค้ำแะแะเกาอย่างไรก็ไม่ติด พอดีมีเรือกระแซงบรรทุกของจากไร่จะไปเมืองจะอื่น พวกเขาจึงหันไปมะรุมมะตุ้มสินค้ำบนเรือแทน สัมโถงกเบื้อเรือเบื้อรำเขาขาย ๔ ลูก ๕๐ จิตเท่านั้น ต่อรองกันครั้นแครงไปเลย...

ย้ายแยกแตกกระจายไปตามทางใครทางมัน สีโหมงเย็นเรือติดขึ้นมาได้อย่างไรก็ไม่รู้? นายท้ายแกพาเรือออกแบบลุ้นจนตัวโก่ง กลัวเครื่องจะดับอีก ไม่ก็่นาที่ต่อมามีแม่ค้ากระเดียดกระจาดขนมใบกมือเรียก นายท้ายเทียบเข้าไปรับ อย่างน้อยก็มีเพื่อนร่วมชะตากรรมเพิ่มมาอีกคน...

ผ่านบ้านบุคคลโลซึ่งเป็นหมู่บ้านมอญที่ใหญ่มาก มีคนกลุ่มใหญ่ ทั้งพระทั้งโยมใบกมือเรียก แต่นายท้ายตะโกนบอกว่าเครื่องเรือไม่ดี ถ้าเขาเครื่องกลัวจะดับอีก เข้าไปรับไม่ได้ ผู้คนบนตลิ่งแทนที่จะเสียใจ กลับหัวเราะกันเฮฮา เป็นทำนองว่าล่วงหน้าไปก่อนแตะะ เดี่ยวจะตามไปแล้วแข่งหน้าเองแหละ...

ทวนน้ำไปอีกสัก ๑๐ นาที แวะรับอีก ๕ คน พักใหญ่ๆ มาถึงบ้านเวสาลี มีคนไปด้วยอีก ๘ คน สอบถามค่าเรือได้ยีนว่า "งาตะยา" หมายถึงห้าร้อยจัดต่อคน แบบนี้ช่วยเบารายจ่ายของอาตมาไปได้มากเลย เฮ้ย..หัวเรือไปมุดเสาที่เขาผูกเบ็ดราว พานเอาเบ็ดขึ้นมาเป็นพรวน..!

มือไวเท่าความคิด อาตมาคิดว่าสายเบ็ดยกพรวดขึ้นไป ตัวเบ็ดเกี่ยวยามที่วางไว้ข้างหน้าขาดควาก..! เสียงเอะอะจากข้างหลังล้งเล้งไปหมด กลัวว่าอาตมาจะปล่อยสายเบ็ดข้ามหัวไป ฮ่วย...ซ้อยบ่ได้ปัญญานี้มปานนั้นดอก..! ยื้อสายเบ็ดเอาไว้จนตัวเกือบเอนราบไปกับพื้นเรือ..!

หลายมือช่วยกันคว้าสายเบ็ดยกข้ามหัวต่อๆ กันไป มันนำเอาเกี่ยวหูนายท้ายซะให้เซ็ด แกตี่หน้าปูเลี่ยนๆ พิสิก พอส่งเบ็ดมหากัยกลับลงน้ำไปตามเดิมได้ก็โล่งอก เห็นต้นตาลคู่อยู่ตรงหน้า พักหนึ่งเรือก็วิ่งผ่านต้นมะม่วงหนังเหนียวจอมอิทธิฤทธิ์ แต่คราวนี้เรือไม่ยกดับแะ...

ใกล้คำแล้ว ยังไปได้ไม่ถึงไหนเลย

แดดอ่อนลับแนวไม้ ดวงจันทร์โผล่ขึ้นมาแข่งแสงตะวันรอนส่งแม่ค้าขนมขึ้นฝั่งไปก่อน อีกประมาณสิบนาทีขอลงอีกห้าคน ความมืดเริ่มปกคลุมสองฝั่งน้ำ เรือของเราถึงด่านเวสาลีเกือบหกโมงเย็น นายท้ายส่งอาตมาขึ้นไปคนเดียว แล้วชิงไปส่งผู้โดยสารที่เหลือทั้งหมด...

จัดการล้างหน้าแปรงฟัน เช็ดเนื้อเช็ดตัวชะهنอย จากนั้นกราบพระสวดมนต์ทำวัตรคนเดียว อุทิศส่วนกุศลเรียบริ้อยแล้วนอนภาวนาต่อ ประมาณหนึ่งทุ่มมีเรือเข้ามาเทียบอีก เสียงคนขึ้นมาบนแพพักเป็นสิบ อาตมานอนเงยบดุงทำที่ มาหูฝั่งตอนได้ยินเสียงภาษาไทยชัดเจนว่า "เหม็นตัวเองจิบเป็งเลยว่ะ..เนร.."

เปิดผ้าที่คลุมโปงออกมา เห็นพระเนรหลายรูป ถามท่านว่า "พวกคุณจะไปไหนกัน?" "แหม..ท่านอาจารย์พูดไทยชัดมากเลย..." "ผมเป็นคนไทยครับ..." บัดโฮ..จะให้ไปมอญเป็นพม่าไปได้ หน้าดูเหมือนขนาดนั้นเลยหรือ...?

หัวหน้าที่มคือพระทองศักดิ์ วารินโท อยู่วัดเวฬุรารามที่หลวงพ่ออุตตะมะสร้างใหม่ ข้างสวนธารริสอร์ทตรงไทรโยคใหญ่มากกับเนรสามรูป ท่านมารับคุณยายไปเที่ยวเมืองไทย อาตมาที่ที่ท่านพูดไทยชัดมาก ไม่มีแปร่งแบบมอญแฉะๆ เกาะพระฤาษีเลย...

"ผมเกิดเมืองไทย โตเมืองไทยครับ เพิ่งเคยมาพม่าเป็นครั้งแรก ตั้งใจมาเยี่ยมคุณยายที่บ้านบุคคโล แต่คุณยายขอตามไปเมืองไทยด้วย ยังไม่ทราบว่าจะพาข้ามไปอย่างไรถึงจะไม่ถูกจับ..." ท่านว่ามาเป็นชุด "บ้านบุคคโล..? อย่างนั้นก็ป็นกลุ่มที่โบกเรือของผมเมื่อตอนเย็นไซ้ใหม่ครับ..?" อาตมาถามบ้าง

"ใช้ครับ..ที่เรือเสียจอดไม่ได้ใช่ไหมครับ..? ผมไม่เห็นเรือจอดที่นี่
ไม่แน่ใจว่าจะเป็นท่านอาจารย์เอง.." ท่านชวนคุยอีกมากมายฉิบาฉะ
พอทราบว่าคุณมาพูดพม่าได้ไม่กี่คำ ยังไปชะเกือบทั่วประเทศพม่ามาแล้ว
ถึงกับอึ้งไปครู่ใหญ่ คงเสียดายที่ตัวเองเป็นเชื้อสายพม่าแท้ๆ แต่เพิ่งเคย
กลับมาดูภูมิ...

ท่านแนะนำคุณยายทั้งสองให้รู้จัก ทั้งสองท่านกราบอย่างเป็น
ระเบียบเรียบร้อย ดูแล้วเหมือนกุลสตรีโบราณที่ได้รับการอบรมมาอย่างดี
สักครู่ทั้งสองท่านลาไปนอน เห็นคุณยายเล็กกราบเท้าคุณยายใหญ่ ก่อนจะ
นอนลงด้านข้างแต่ต่ำกว่าเป็นคอก ตะแคงตัวหนุนกระเป๋าคำเก็บมือ
เก็บเท้าเรียบร้อยทีเดียว...

"คุณยายเล็กท่านทำอย่างนี้ทุกวันแหละครับ อยู่ที่บุคคลโหลบ้านห่าง
จากคุณยายใหญ่เกือบกิโล ท่านยังถือไฟฉายเดินมากราบคุณยายใหญ่
ก่อนนอนทุกคืน..." ท่านทงศักดิ์บอกเมื่อเห็นอาตมามองไม่กระพริบ
โอหนอ...บุคคลผู้ทรงอุปถัมภ์ (ความอ่อนน้อมถ่อมตน) เป็นปกติ
ยังมีอยู่ในโลก น่ายินดีน่าอวยพรเป็นอย่างยิ่ง...

พระหลานชายยังคงคุยถึงบ้านบุคคลต่อไป บอกว่ามีสำนักเรียน
ปริยัติธรรมด้วย แต่ขาดแคลนเครื่องเรียน อาตมาถามว่าต้องการอะไรบ้าง
ท่านขอสมุดสัก ๔๐๐ เล่ม จึงนัดแนะกันว่าอีกสองอาทิตย์ให้ท่านหารด
ไปรับได้เลย ถ้าไปเกาะพระฤๅษีไม่ถูก ให้ไปถามได้ที่วัดท่าขนุน
พระอาจารย์สมพงษ์ท่านคงหาคนนำทางให้เอง แล้วต่างคนต่างนอน
เดี่ยวเสียงจะรบกวนคนอื่นเขา...

ตื่นเที่ยงคืน เสียงเขี่ยตังแอดๆอยู่ใต้แพ แสงจันทร์นวลกระจ่าง
นังภาวนาจนดีสี เจ้าของแพลุกขึ้นก่อไฟหุงข้าว ควันโขมจรมจนทุกคนตื่น
กันหมด อาตมาลุกไปล้างหน้าแปรงฟัน ทุกคนจึงพากันลุกตาม
คุณยายเล็กหิวผมเกล้ามวยเรียบร้อยแล้วกราบเท้าคุณยายใหญ่อีกครั้ง
สิ่งใดที่ทำเป็นประจำจนชิน ก็ทำได้ง่ายอย่างนี้แหละ...

อาหารเข้าพร้อม เขายกโต๊ะเตี้ยมาตั้งตรงหน้า แกงปลาเล็ก
ปลาน้อยก้างเยอะเป็นป่าเลย โภยอาหารลงท้องเพื่อร่างกายไปอีกวัน
ท่านทงศักดิ์ขอจ่ายค่าอาหารเอง บอกว่าแค่ ๖๕๐ จิต ชื้อสมุดได้ตั้ง
สิร้อยเล่มนับว่าถูกสุดๆ เออ..ถ้าไปไม่ทันผมจะยกให้คนอื่นซะให้รู้แล้ว
รู้แรดไปเลย..!

เจ็ดโมงเช้านายท้ายมาตามให้ลงเรือ เจ้าประคุณแกะ..มันเอา
ผู้โดยสารมาจากไหนกันวะ..? ทั้งผู้หญิงผู้ชายตั้งยี่สิบกว่าคน สัมภาระอีก
กองพะเนินเทินทึก จะมีที่ให้อาตมานั่งบังมัยเนี่ย ? บอกลาท่านทงศักดิ์
แล้ว เรือของเราออกมาก่อน ออกเร็วก็ดีไปอย่างมันจะได้ถึงเร็วหน่อย...

ผ้าสายหมอกมาถึงด่านกะเหรี่ยงราวเจ็ดโมงครึ่ง จ่ายค่านักเลง
แล้วไปต่อ นกกระแตหาดบินวนร่อนลั่นเหนือหัว เด็กหนุ่มที่หัวเรือคว้า
หนังสติมาying แต่ฝีมือมันไม่เอาไหน จ้วงได้แต่ลม ถ้าเป็นอาตมาสมัยเด็ก
เท่ากับเขา บินสูงแค่นี้รับรองว่าคำพริกแกงรอเอาไว้ได้เลย...

เกือบสองโมงเช้านายท้ายวาดหัวเรือเข้าเทียบฝั่ง ให้ทุกคนลงไป
ทำธุระส่วนตัวได้ เมื่อเรียบร้อยก็มีสาวร่างท้วมคนหนึ่งลงมาจากฝั่ง เอา
น้ำมนต์มาพรมๆ ที่หัวเรือ รับเงินจากนายท้ายที่ทำทางเลื่อมใสเต็มที่
แล้วกลับขึ้นไปบนฝั่งตามเดิม...

บรรยากาศสองฝั่งน้ำยามเดินทางกลับ

นายท้ายออกเรืออีกที่ด้วยท่าทางมั่นอกมั่นใจ อ้ายเป-รด..เรือแน่นแทบจะต้องขี้ออกกันไป มันยังรับผู้โดยสารเพิ่มอีก ๔ คน ตามผู้โดยสารชื่อนายยาวที่นั่งติดกันว่าเขาคิดค่าเรือเท่าไร ? "๓,๕๐๐ จี๊ดครีบ" ตายห้...งานนี้มันฟาดไปเกือบแปดหมื่นจี๊ดได้มั้ง ? แบบนี้อาตมาไม่ต้องจ่ายเลยก็ได้เนี่ยหว่า...เดี๋ยวต้องขอค่าเรือมันคืนบ้างแล้ว...

แม้แต่รับผู้โดยสารอยู่นั้นแหละ ลำของท่านทงนงศักดิ์แข็งแรงไปแล้ว แถมโบกไม้โบกมือให้ชะด้วย เพิ่งจะลับสายตาไปฝนก็ตกลงมาชุกใหญ่ เปียกมือล่อกมือแลกลงไปตามๆ กัน ครู่ต่อมาฝนหยุดตกแดดออกจ้าแทน กลิ่นผ้าครึ่งเปียกครึ่งแห้งเหม็นพิลึกพิลั่นบอกไม่ถูก..!

ล่องแก่งมหากภัย พลาดเมื่อไรตายลูกเดียว..!

สายน้ำพุ่งพล่านปั่นป่วน แก่งใหญ่รออยู่ข้างหน้า นายท้ายพาเรือทวนน้ำไปตามร่องที่เห็น น้ำกระเซ็นเข้าเรือเป็นระยະ หัวเรือยวบขึ้นลงตามคลื่นที่ฟุ้งสวนเข้ามากระแทก พอคคลื่นใหญ่อีกลูกฟุ้งปะทะ หัวเรือจมวูบลง เครื่องเรือมันดับเอาดี้อๆ เรือไหลตามน้ำลงแก่งไปอย่างรวดเร็ว..!

เสียงผู้โดยสารหญิงหวีดว้ายกันซุลมุน หลายคนต่างคว้าต้นไม้หน้าเป็นการใหญ่ แต่ไม่สามารถจะรั้งเรือที่เทียบหนักเอาไว้ได้ อาตมาลุกขึ้นกวาดสายตาไปรอบตัว เห็นกิ่งไม้ใหญ่ยื่นมาเกือบกลางลำน้ำ เอานี้สะ...เกร็งแขนเข้าปะทะพอเรือสะดุดวูบก็โอบเอาไว้ สองเท้ายันเต็มทีหยุดเรือลงได้..!

ผู้โดยสารชายหลายคนลุกขึ้นมาช่วยกันออกแรงรั้งเรือ พลางเร่งให้นายท้ายรีบแก้ไขเครื่องยนต์ให้ไวๆ มารดามั่นเกาะ..รู้มัยว่าเครื่องดับเพราะอะไร? น้ำมันหมด..! มันน่าตายเนอะ..! อาตมาปล่อยมือจากกึ่งไม้ นั่งมองนายท้ายถ่ายน้ำมันลงถังด้วยอารมณ์ที่บอกไม่ถูก...

เครื่องเรือติดขึ้นอีกครั้ง พอเร่งได้รอบทุกคนที่ยึดกึ่งไม้ไว้ก็ปล่อยมือ เรือแล่นกระดืบๆ ทวนน้ำขึ้นไปอีกครั้ง คราวนี้ผ่านไปได้อย่างปลอดภัย แต่ก็ปลอดภัยแค่แก่งนี้เท่านั้น ช่วงนี้มีแต่แก่งหินมหาประลัย เยอะแยะไปหมด น้ำรู้สึกวาลดลงมากกว่าวันมา บางช่วงหินโผล่ให้สลอน...

ลู่ระทึกแก่งแล้วแก่งเล่า เรือบรรทุทหนักมามีประโยชน์เอาตอนนี้เอง เวลาทวนแก่งมันไม่ถูกกระแสพัดเป่าไปง่าย ๆ จนเสียจังหวะเหมือนเรือเบา แต่ความหนักทำให้เรือเหียบปรึมน้ำ ต้องวิดน้ำที่กระเซ็นเข้าเรือที่อยู่ตลอดเวลา แดดเปรี้ยว ๆ หัวร้อนแต่ตื่นเช้าในเรือเย็นดีจังกลัวแต่ว่ามันจะได้แซ่ทั้งตัวเลยนะซี..!

แก่งข้างหน้ามีแพซุงเกยคาอยู่ บรรดาสิงห์ป่าซุงช่วยกันงัดช่วยกันผลัดอย่างไรก็ไม่หลุด เรือของเราเลาะข้างหลบมาได้ ที่สวนมาอีกเป็นแพซุงยาวเหยียดนับสิบแพ ถ้าเขาร่องน้ำผิดมีหวังไปติดกับแพข้างหน้า ปิดไปทั้งลำน้ำโดยไม่เจตนาเป็นแน่ ไครมาที่หลังคงไม่ต้องผ่านจนกว่าพอจะหลุดไปได้...

สิบเอ็ดโมงเรือสะดุดดับลงอีกที คราวนี้แค่กระตุกใหม่ก็ติด วิ่งไปอีกลักสิบนาที มาถึงแพพักกลุ่มหนึ่ง นายท้ายเหียบเรือเข้าไป ญาติโยมทั้งหลายเพิ่งจะได้กินข้าวเช้ากันตอนนี้เอง นายยาวกับนายทองที่บอกอาตมาว่าจะไปทำงานที่ราชบุรี จัดการเอาอาหารเพลมาถวาย...

แพซุงที่พบเห็นได้เป็นระยะตลอดเส้นทาง

เที่ยงครึ่งออกเดินทางต่อ ประมาณสิบห้านาทีมาถึงบ้านมียันตองมีคนขอลงตรงนี้หกคน ค่อยยังชั่วหน่อย ไม่อย่างนั้นอาตมาคงแยกว่านี่แรกๆ เขารู้ว่าเป็นเรือที่อาตมาเหมาใจ อุดสำหั้นนั่งเบียดกันวันที่ว่างไว้ให้

นานไปพอเมื่อยมากเข้า คราวนี้ชักหมดความเกรงใจ ขยับออกมาคนละนิดคนละหน่อย ที่นั่งของอาตมาหายไปเรื่อย ๆ จนเหลือทำนั่งยอง ๆ แบบหลวงพ่อดูณ พอขาเป็นเหน็บก็ต้องขยับเปลี่ยนท่า แต่ที่มันจำกัดนั่งเอียงกันได้ซึกเดียว ขยับจนเข้าที่พอดีเจ็บกันต้องเปลี่ยนท่าอีกท้ายสุดนั่งจนกันระบมไปทุกตารางนิ้ว...

ขยับออกมาได้ค่อยสบายขึ้น บ่ายสองโมงมาถึงด้านซุญปุฮัด นายท้ายขึ้นไปจ่ายค่าผ่านทาง ราคาปกติสามพันเจ็ด แต่เห็นเหตุการณ์ไม่ปกติ ยังไม่พอ มันยังได้คนมาล้นลำเรือ นายด่านจึงขึ้นราคาเป็นเจ็ดพันเจ็ด ต่อรองอย่างไรก็ไม่ยอมลด ท้ายสุดต้องจ่ายเขาไปจนได้...

"คนถือปืนไม่ว่าอยู่ที่ไหนก็ได้เปรียบ.." นายยาวเชื่อว่า อาตมา ตามถึงคนถือปืนของไทยบ้าง แกบอกว่ายบายหน่อย เพราะส่วนใหญ่จะ แอบรับเงินกันเอง อย่างที่แกเข้าไปทำงานก็เหมือนกัน จะมีตำรวจ มาติดต่อนเพื่อพาเข้าเมืองไทยให้ จ่ายที่ด่านเจดีย์สามองค์คนละสี่พันบาท เขาจะพาไปส่งถึงโรงงานเลย...

บ่ายสองครึ่งมาถึงหมู่แพอีกจุด เรือของท่านทรงศักดิ์มาจอดพัก อยู่ที่นี้ ลำของเราจอดบ้าง อาตมาขึ้นฝั่งไปปัสสาวะ แล้วลงแพมาเติมน้ำชา เข้าไปอีกแก้วใหญ่ เห็นเขามีน้ำตาลโตนดใส่ถุงขาย ถุงละร้อยจ๊อต จัดการ ซื้อมาหนึ่งถุง รสชาติดีมาก แต่ถ้าเพลินมันจะติดลม แล้วหมดเองง่าย...

เรือลำอื่นทยอยกันออก ของเรายังมัวแต่ซ่อมเครื่องอยู่นั้นแหละ จนบ่ายสามครึ่งจึงออกตามเขาไป ทะยานข้ามแก่งที่ทั้งใหญ่ทั้งน้ำเชี่ยว ผ่านไปได้ไม่นานก็เจอเรือที่มาก่อนเครื่องดับลอยลำอยู่ นายท้ายชักจะเก้งเข็นมาหรือไรไม่ทราบได้ เข้าไปช่วยลูบ ๆ คลำ ๆ พักเดียวก็ติด...

คราวนี้ตามกันเป็นพรวน คงเห็นว่าหลายหัวดีกว่าหัวเดียว นานๆ ถึงจะมีเรือสวนมาสักลำ คลื่นจากเรือกระแทกกันเองเป็นระลอก ลำไหน อยู่หน้าก็ได้เปรียบ ฟ้าเริ่มมัวตาลงด้วยเมฆมาบัง แมลงบินตามลำน้ำมา ปะทะหน้าเหมือนกับฝนตก นกนางแอ่นโฉบกินแมลง บินต่ำจนแทบจะลง มาคว่ำไปจากหน้าของเราเลย...

ค่ำลงอีกวันแล้ว ยังไปได้ไม่ถึงไหนเลย

บ่ายสี่ครึ่งเห็นพระลงสวดปาฏิโมกข์ที่นบนแพ ซึ่งใช้แทนโบสถ์น้ำ พม่าเขาทำกันง่าย ๆ ไม่ต้องดินรนสร้างโบสถ์ราคาหลาย ๆ ล้านแข่งกัน แบบเมืองไทย แค่ผูกแพห่างจากฝั่งสามวาที่ใช้ได้แล้ว สะดวกคล่องตัว ถูกต้องตามพระบรมพุทธานุญาต ฟังก์ชั่มแซมใหม่ได้ง่ายไม่สิ้นเปลืองมาก

ตัวเงินตัวทองขนาดใหญ่ราวกับจระเข้ กำลังซูดทรายคันเอา ไซเต่าขึ้นมากิน เลยไปอีกหน่อยแพซุงแตกเกยกาแก่ง ห้าโมงครึ่งฟ้าเริ่มมืด จริงๆ อาตมาตั้งใจอธิษฐานอุโบสถบนเรือ ดวงจันทร์แฝงเมฆเห็นอยู่เลือนราง นายยาวบอกว่าวันนี้ความจริงจะชวนนายทองไปลอยกระทงกัน แต่วันนี้คงไปไหนไม่ได้แล้ว...

ถามนายทองว่าเวลาอยู่เมืองไทยไปลอยกระทงกันที่ไหน? นายทองบอกว่าที่พระปฐมเจดีย์ แต่วันนี้พวกเรากลายเป็นกระทงลอยแห้งเต้งอยู่กลางน้ำกันซะเอง ถ้าได้นั่งสบายๆ แบบนางนพมาศในงานลอยกระทงก็ยิ่งดี นี่นั่งได้แค่มุมกันเดียว จนเจ็บระบมทั่วถึงไปทั้งกันแล้ว..!

เฮ้ย...เอาอีกแล้ว..! เครื่องดับกลางแก่งลอยถอยหลัง อาตมาคว้าไม้เท้ากอใหญ่ ยื้อจนเรือเบนทิ่มติดฝั่ง บักว่อกเฮ้ย...น้ำมันหมดตามเคย มารดามันวิ่งเรือมาไม่รู้หรือไงว่าน้ำมันถังหนึ่งไปได้แค่นี้? อาตมาเลิกสงสัยแล้วว่า ทำไมเรือคว่ำคนตายกันปีละหลายครั้ง..!

ส่องไฟฉายช่วยนายท้ายทิ้งมโห่งเติมน้ำมัน เรียบร้อยแล้วออกเรือได้ มันมืดจนมองข้างหน้าไม่เห็น ต้องอาศัยแสงมองท้องฟ้า เล็งเทียบกับยอดไม้แล้วเลี้ยวไปตามช่องว่างที่พอมองเห็น เมฆมามีตหนักเข้าไปอีก อาตมาถอดจิวรพับใส่ถุงพลาสติก ปลอดภัยไว้ก่อนดีกว่า...

"ต้องค้างข้างหน้าแน่นอนครับท่านอาจารย์ ไปกลางคืนไม่ได้หรอก ผ่านด่านกลางคืนทหารมันยิงเอาจริงๆ..." นายทองที่พูดไทยออกแปร่งหน่อยบอกมา อีกไม่นานมาถึงหมู่บ้านจ็อกเปีย เรือของเราเข้าเทียบท่า ทุกคนขึ้นไปพักผ่อน บ้างก็สั่งอาหารมากินกันซลุมุนวุ่นวาย...

อาตมาขึ้นฝั่งไปปัสสาวะ แล้วล้างหน้าแปร่งพิน สวดมนต์ทำวัตรพอดีฝนลงหนัก นายยาวเอาน้ำอ้อตลมนมาประเคน อาตมารับแล้วส่งคืนให้ บอกว่าค่าแล้วไม่ฉันทน้ำอีก ชี้เกี่ยจลุกขึ้นมาปัสสาวะกลางดึก เกือบสองทุ่ม เรือของท่านทองศักดิ์จึงมาถึง เปียกฝนโชกไปตามๆ กัน แพที่ไม่ใหญ่หนักเลยแน่นไปหมด...

อากาศหลังฝนเย็นไม่น้อย อาตมาขดตัวจนเมื่อยจึงยืดเท้าออก แต่ยืดไปได้นิดเดียว ไม่รู้ไปติดอยู่กับหัวของใคร ต้องหดกลับเข้ามาอย่างเดิม ยุงเยอะที่เดียวทั้งที่นอนกันแน่น มันยังพยายามจะกัดทะลุไปงจิวร เพื่อกินเลือดอาตมาให้ได้

ภาวนาจับอานาปานุสติเอากำไรไปเรื่อย ๆ นิมิตเห็นลูกทราย (เด็กหญิงเนตรทราย พันหา) ร้องไห้มหา ยายหนูคงคิดถึงหลวงพ่อบุญคุณหนัก รับปากไว้ว่าปิดเทอมจะพาไปเที่ยว แต่หลวงพ่อบุญคุณอยู่เมืองพม่า ไม่รู้ว่ากลับไปถึงจะเปิดเทอมหรือยัง ถ้าเปิดเทอมแล้วก็ต้องรอปิดเทอมใหญ่โน่นแหละลูก...

นึกถึงตอนที่แม่เขาอุ้มมาถวาย ตัวเล็กนิดเดียวหอมกะหรั่ง เพิ่งรู้สึกว่ารับไว้เป็นลูกเวลาก็ผ่านไปเจ็ดแปดปี วันเวลาเหมือนกับสายน้ำไหล ล่วงเลยไปแล้วไม่หวนกลับมาอีก ผ่ากไว้เพียงรอยอดีตที่เลื่อนลับ นับวันจะจางไปทุกที ธรรมดาของโลกเป็นเช่นนี้เองหนอ...

ลุกขึ้นไปล้างหน้า แพน้ำมันแคบเกินไปสำหรับคนมากอย่างนี้ ทุกคนจึงพากันตื่นจนหมด ท่านทองศักดิ์บอกว่าแฉะเป็นไข้ อาตมาคันเอายาที่มีติดตัวเป็นประจำส่งให้ กำชับว่าให้ฉันทหลังอาหาร สาวๆ ที่มาเรือลำเดียวกันนั่งพอกแป้งแข่งกัน ไม่ได้อาบน้ำมาสองวันโปะเข้าไป จะกลบกลิ่นไหวหรือเปล่านั้นไม่รู้..?

ฉันทเสร็จนายท้ายก็เร่งออกเรือ ญาติโยมกินกันแต่น้ำชา กาแฟ คณะล่องแก่งมหาภัยฝ่าแก่งอันตรายจนน้ำเข้าเปียกโชกไปทั้งลำ ต้องนั่งยองๆ ช่วยกันวิดน้ำ อาตมาที่พับจิวรเก็บไปแล้วยังโดนคลื่นซัดยามเปียกไปครึ่งใบ นึกซะว่าอาบน้ำทดแทนกับที่ไม่ได้อาบก็แล้วกัน...

ถ้าไม่มีแก่งอันตราย บรรยากาศก็สวยคืออยู่หุ่รอก

เสียงใบพัดเรือกระทบหินใต้น้ำดังกราว..! นายท้ายยกหางเรือ น้ำ ใบพัดสามแฉกเหลือแค่สองแฉกเท่านั้น ทักสะบัดไปชะมูมหนึ่งแล้ว พอผืนใบได้ แต่มันวิ่งไม่ค่อยออก ยิ่งตอนทวนน้ำเชียว ๆ ทำท่าจะถอย ังเอาชะหลายหน ต้องช่วยกันขย่มถ่วงให้เรือไหลช้าลง จึงผ่านไป ได้ รางนำหวาดเสียว...

แปดโมงเช้ามาถึงด่านตรวจของทหารกะเหรี่ยง เรือเข้าเทียบ ่อเปลี่ยนใบพัด หลายคนฉวยโอกาสกินข้าวเช้า เรือลำอื่นที่ตามหลังมา เก้นตรงนี้เอง เมื่อเปลี่ยนใบจักรเรียบร้อยก็ออกตัว ตามกันไปทั้งขบวน คนที่สั่งข้าวห่อมาจัดการกินกันบนเรือนี้แหละ...

เกือบเก้าโมงเช้ามาถึงแก่งใหญ่ เรือที่กำลังพุ่งข้ามแก่งดับเอาดี ๆ อีกหน บรรลัยละงานนี้..! มันเป็นแก่งโล่ง ๆ ไม่มีอะไรให้ยึดเหนี่ยวได้เลย ทุกคนต้องลุกขึ้นขย่มเรือพร้อม ๆ กันเป็นจังหวะ เพื่อชะลอความเร็วให้ช้าลง ยิ่งตีที่ไม่เกยหินพลิกคว่ำ เลยแก่งไปถึงท้ายน้ำจึงคว้าต้นไม้เอาไว้ได้...

น้ำมันหมด..! พ่อคุณแม่คุณเอ๋ย..! มันไม่รู้จักเอาบทเรียนที่พบ มาปรับปรุงกันชะบ้างเลย อีแบบนี้ถึงตายไปก็ได้แต่สมน้ำหน้าตัวเอง ที่อยากมากับมัน เต็มน้ำมันแล้วทวนแก่งขึ้นไปใหม่ ช่วงต่อจากนี้น้ำตื้นลง ทุกขณะ บางตอนเรือวิ่งเสียดสีกับทรายใต้น้ำ แต่ก็ยังพอไปได้ ไม่น่าเชื่อว่า แค่อำทศย์เตียนน้ำจะลดได้ขนาดนี้...

ช่วงที่น้ำตื้นต้องลงเข็นกันชะบ้าง ถือว่าผลัดกันขี..!

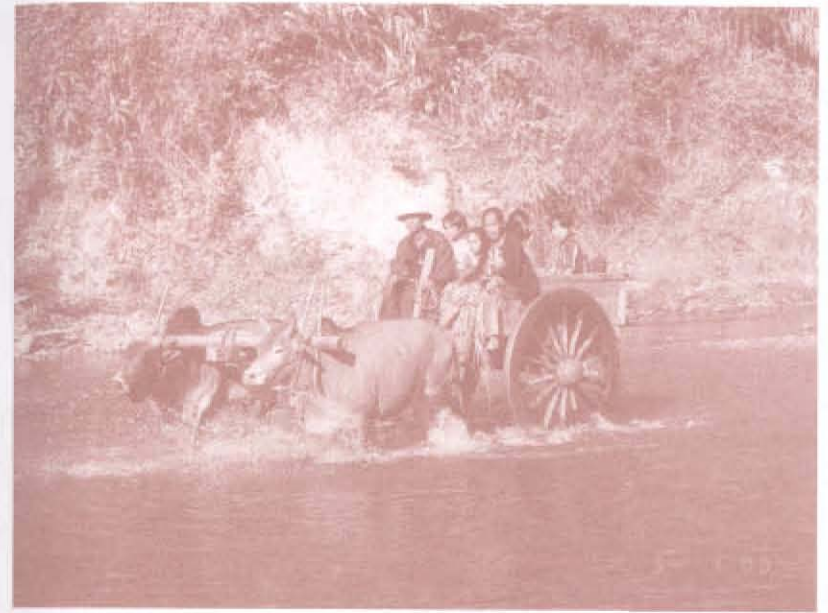
รับคนขึ้นมามากสามคน จะไปซ่องโล่งเช่นกัน เรือหนักขึ้นคราวนี้ ต้องลงช่วยกันเข็นผ่านที่ตื้น พันแล้วค่อยไปต่อได้ บางช่วงตื้นจัดต้องให้คนลงหมดยกเว้นอาดมา เขาพากันเดินลัดไปบนบก ส่วนเรือเปล่าพาอาดมา วิ่งทวนน้ำขึ้นไปรอรับข้างหน้า บางคนชี้เกี้ยวลัดปากก็เดินลุยน้ำไปเลย ยอมเปียกนิดหน่อย ดีกว่าบุงป่าตั้งไกล...

ที่น้ำตื้นบางช่วงก็สั้นบางช่วงก็ยาว อาดมานั่งสบายอยู่คนเดียว เตี่ยว ๆ ก็ลงเดินกันที่ ทุกลำที่ตามกันมามีสภาพเหมือนกันหมด ดูทั้งผู้หญิง ทั้งคนแก่แล้ว อุดขึ้นชมพวกเขาไม่ได้ ช่างทรหดอดทนกันชนิดสุดใจ ขาดดิน บ้านเราลำบากนิดก็ไม่ไปแล้ว...

สิบโมงเช้าแดดจัดจ้าขับไล่หมอกและความหนาวเย็นไปจนสิ้น เครื่องเรือสำคัญพริต ๆ แต่ยังไม่ต่อได้ หยุดรับผู้โดยสารอีกหนึ่งคนก็ได้เวลา เพลพอดี แวะเข้าไปยังหมู่เรือนแพหาอาหารรองท้อง นายยาวกับนายทอง ช่วยจ่ายค่าอาหารให้ ขอให้เจ้าภาพจงเจริญ...

หลังเพลเรือทุกลำวิ่งตามกันไป ผ่านแก่งใหญ่สามแก่งรวด ต้องลงเดินกันแทบทุกแก่ง ขามาเราตามน้ำเรือพุ่งผ่านไปได้ ขากลับทวนน้ำ พอท้องเรือติดทรายก็เสด็จ ต้องเดินบ้างช่วยกันเข็นบ้าง ฐคอดแดงตัวหนึ่ง ว่ายน้ำตรงรี่เข้ามา พอเจอคนจำนวนมากก็ดำน้ำหายไปเลย...

หมู่หินใต้น้ำไหลกันสลอน อีกไม่เกินสิบวันเรือคงต้องเลิกวิ่ง เพราะตื้นเกินกว่าจะไปกันได้ ถึงตอนนั้นก็คงต้องรองจนกว่าดินจะแห้งพอที่รถจะวิ่งได้ การคมนาคมจึงจะเริ่มตันกันอีกครั้งหนึ่ง เรือผ่านโค้งมรณะ เห็นท่อนซุงและตอไม้ใต้น้ำไหลเต็มไปหมด น้ำลดแบบนี้เห็นแล้วหวาดเสียวดี เป็นบ้า..!

ขีเรือขีเกวียนก็เหมือนกัน อยู่ที่พระจันทร์ดวงเดียว

พันโค้งเห็นตอม่อสะพานรถไฟสายมรณะตระหง่านอยู่ เรือลำของเราน้ำมันหมดต้องเติมอีกครั้ง ลำหลังแซงขึ้นมา ท่านทnungศักดิ์ เปียกโชกไปทั้งตัว “เป็นไงคุณ...เขาไม่ให้สร่งน้ำเลยโดดมันเองหรือใจ..?” “ผมร้อนมากเลยโดดน้ำให้เย็นต่างหากละครับ...” ท่านว่าแก้เข็นที่ตื้นตกน้ำ อยู่คนเดียว...

บ่ายโมงเศษมาถึงด่านมอญ ผู้โดยสารลงเดินกันหมด เหลือบนเรือรวมอาดมาด้วยแค่สี่คน จ่ายค่าผ่านทางแล้วนายท้ายพามาส่งที่ท่าเทียบเรือของโล่ง อาดมากว่ายามสะพายป่า บอกนายท้ายว่าขอเงินคืนหมื่นหนึ่ง เอาคนมาขนาดนี้ จ่ายให้สามพันถือว่ามากที่สุดขีดแล้ว..!

รอดตายกลับมาถึงท่าเรือของโส่งจนได้

นายท้ายแกตีหน้าพิกล บอกอ้อมแอ้มว่าทำไมไม่บอกก่อนถึงด่านมอญ เงินให้ไว้กับเมียหมดและเมียเขาขึ้นที่ด่านมอญไปแล้ว อ้าว.. ไข่เวลล์... ตอนแรกเอ็งไม่บอกว่าเมียมาด้วย แบบนี้มันเล่นแ่งนี้หว่า อาตมามองไปที่ป้อมยามเห็นทหารยืนอยู่สองนาย คว่ามือมันบอกว่าไปคุยกันต่อหน้าทหารโน้น..!

นายท้ายตัวดีหน้าซื่อเป็นไก่ต้ม ยกมือไหวขอโทษขอโพย บอกว่าอย่างไรก็ไม่มีให้จริง ๆ เพราะเมียเขาเอาไปหมดแล้ว ไข่เจ้านี้ต้องให้ไล่สามมีดีเต๋น..! จนมันสัญญาเป็นมันเป็นเหมาะว่า มาคราวหน้ามันจะให้หนังเรือฟรีๆ อาตมาจึงยอมเลิกรากันไป...

ถึงด่านเจดีย์สามองค์แล้ว กลับบ้านเรย์ก็รอรออยู่..!

ความจริงอาตมาไม่ได้ใจไม่ใส่ระกำอะไรหรอก ที่แกล้งเขี้ยวกับเขาเพื่อเป็นการตัดไม้ข่มนามเอาไว้ก่อน ไม่อย่างนั้นมันจะเห็นคนไทยเป็นหมูสยามอยู่ร่าไป กำข่มมันว่าสัญญาอะไรไว้จำให้แม่นนะ ไม่อย่างนั้นพอจะเอาทหารตามทวงถึงบ้านเลยซิเอ้า..!

สองแถวและมอเตอร์ไซค์แย่งกันมาหาผู้โดยสารไปส่งที่ด่านเจดีย์สามองค์ รถสองแถวเก็บคนละสามสิบบาท มอเตอร์ไซค์คิดห้าสิบบาท เพื่อความคล่องตัวอาตมาโดดขึ้นมอเตอร์ไซค์ วิ่งฝุ่นตลบผ่านด่านไปแบบง่าย ๆ เพราะพวกเขาวิ่งกันวันละเป็นสิบ ๆ เที่ยว เจ้าหน้าที่ที่ขี่เก็ยจตรวจบ่อยๆ...

จ่ายค่ารถเมื่อข้ามมาขึ้นฝั่งไทย โทร.ไปหาทิดจิตร (จิตติพัฒน์ เอี่ยมโอด) โทรศัพท์มันไม่ติด เลยต้องมารบกวนตำรวจโบกรถให้ คุณจำ แกลลลาดเป็นกรด โบกรถเรียกรถเฟอร์นิเจอร์ให้ ซึ่งพวกเขาวิ่งสินค้าน่าภาษี จนไม่กล้าปฏิเสธตำรวจอยู่แล้ว อย่างที่แค่ส่งพระรูปหนึ่งเลย มากกว่านี้ เขาก็ยอม...

รถเฟอร์นิเจอร์รถลมเข้ายางเส้นละหนึ่งร้อยปอนด์ เวลาเข้าโค้ง แต่ละที่กระโดดเป็นม้าเลย โชเฟอร์ใจดีส่งถึงหน้าบ้านทิดจิตรที่ทองผาภูมิ แม่ของทิดจิตรเจอหน้าเขาร้องลั่น "ตายแล้วท่านอาจารย์ ทิดจิตรมันไปรอ ท่านอาจารย์ที่วัดตองไวโน่น..." จบเห่ากันไอ้โทรศัพท์เฮงชวย..!

สุดท้ายลากตัวเจ้าหน้าที่หน่วยกู้ภัยจากวงเหล้า ให้ไปส่งอาตมาที่ นิคมสหกรณ์ทองผาภูมิ เจ้าหน้าที่เขาขับรถเร็วแบบนี่จนชิน หรือว่าจะ รีบกลับไปเข้าวังก็ต่อก็ไม่รู้ แต่มันทันใจดีแท้ ลงที่ปากซอยแล้วอาตมาโดด เกาะมอเตอร์ไซค์อีกต่อหนึ่ง ไปถึงเกาะพระฤๅษีทันทำวัตรเย็นพอดีเลย...

๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๑
พระเล็ก สุธมฺมปญฺโญ

ปล. รอท่านทงศักดิ์อยู่เกือบครึ่งปี ไม่เห็นมารับสมุดชกที่ จึง ถวายให้วัดท่าขนุนไปทั้งหมด

๕ เมษายน ๒๕๔๒
พระเล็ก สุธมฺมปญฺโญ

พระประธานวัดใจศาลาน เมืองมะละแหม่ง

สนทนากับพระเล็ก สุธम्मปญโญ
เดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๕ (ต่อ)
ณ บ้านอนุสาวรีย์ฯ

ถาม : อาการที่ติดบุญมันเป็นยังไงคะ ?

ตอบ : อาการที่ติดบุญมันก็อยู่ในลักษณะที่ทำแล้วยังหวังผลตอบแทนอะไรอยู่ แต่จำไว้ว่าการติดมงคลมันดีกว่าติดอัปมงคลเยอะ ตราบใดที่ยังเกิดแก่เจ็บตายอยู่ ให้เร่งชวนชายในบุญ อย่าลืม นั่นนะพระอรหันต์พูดนะ สมเด็จพระสังฆราชวัดสระเกศ ตอนนั้นท่านอายุ ๙๐ ปี สมเด็จพระสังฆราชกิตติโสภณมหาเถระ วัดเบญจมฯ ทำบุญฉลองอายุ ๗๒ ปี สมเด็จพระราชาคณะก็ไปกันหมด สมเด็จพระสังฆราชตอนนั้นก็ไป แค่สมเด็จพระราชาคณะท่านก็ไป ไปตอนฉันเพลท่านก็คุยกัน ท่านก็บอกกับเพื่อน ๆ สมเด็จด้วยกันว่า ผมตรวจดูดวงผมแล้วผมจะได้เลื่อนอีกขั้นหนึ่ง สมเด็จพระราชาคณะไม่มีเลื่อนสูงกว่านั้นหรอก นอกจากเป็นพระสังฆราช แล้วรายที่นั่นอยู่อายุแค่ ๗๒ พระคุณท่าน ๙๐ แล้ว หลวงพ่อพระสังฆราชวัดเบญจม อนุญาตเลย ก็เลยแกล้งเหน็บไปว่า สงสัยจะเลื่อนเข้าโกฐิระมัง ปรากฏว่าหลังจากนั้นไม่นาน คนอายุ ๗๒ หัวใจวายตายปล่อยให้คนอายุ ๙๐ เป็นพระสังฆราชไปสองปีกว่า มรณภาพตอน ๙๒ กว่า ๆ สมเด็จพระสังฆราชอยู่ ญาโณทโยมหาเถระ ท่านเป็นพระที่ไม่ถือตัว จำไว้พระดีไม่มีถือตัวหรอก เวลาเขามานิมนต์จะยากดีมีจนยังไงก็ตามถ้าท่านว่างท่านรับ รับเสร็จแล้วก็ไปสงเคราะห์เขา บางทีก็อาเภีมานิมนต์ ก็ไปกับท่าน เขาก็ไม่มีรถยนต์มารับ ก็ไม่เป็นไรหรอก เอาขาลงก็ได้ ก็เรียกมาถึงเวลาก็ขึ้นสามล้อไป เล่นเอาพวกเจ้าหน้าที่สังฆาธิการต่าง ๆ ที่ทาง

กระทรวงเขาส่งมาหัวเสียไปตาม ๆ กัน เป็นพระสังฆราชไม่ได้มีเกียรติ มีศักดิ์ศรีอะไรเลยหรือ ใจไปขึ้นสามล้อ ปรากฏว่าสามล้อยังดี มีอยู่เที่ยวหนึ่ง อาเภีอีกคนมานิมนต์ ท่านก็บอกว่าไป บ้านอยู่ไหนล่ะ ? อาเภีก็บอกว่าอ้าวไม่มีรถมารับนะ เอ๊ย..ไม่เป็นไร ชีหลังล้อก็ได้ ตกลงอาเภีก็แบก สมเด็จพระสังฆราชขึ้นหลังไป ยังกับเด็ก เด็กมันเล่นขี่ม้าส่งเมืองกัน ใช่มั้ย ? ท่านก็ไปของท่านอย่างนั้น รักษากำลังใจคน เพราะว่ากำลังใจคนถ้าหากเกาะพระดีจะเหนื่อยเดียว ประโยชน์มันมหาศาลไม่รู้จบจริง ๆ จะกัชาติก็ภพก็เป็นเหตุเป็นปัจจัยให้ตัวเองไม่พินห่างจากความดี ท่านก็ไปสงเคราะห์เขาอย่างนั้น ไปถึงบางที่เขาเปิดร้านชำ ข้าวของแน่นไปทั้งร้านเลย ไม่มีที่ที่จะสวดมนต์ ท่านบอกไม่เป็นไรหรอก ตรงด้านหน้าร้านมันเป็นฟุตบาทอยู่หน่อยหนึ่ง นั่งตรงนั้นก็ได้อ้อปุ่เสื่อลงไปนั่งสวดตรงนั้น ในสมัยนี้เขาเอากันมัยล่ะ ถ้าหากว่าไม่ได้แก้อ้อหลุยส์ หรือว่าปุ่พรมผ้าแดงอะไรอย่างนี้ สมัยนี้บางที่เขาไม่นั่งกันหรอก นี่พูดถึงเฉพาะบางท่านนะ แต่ท่านที่ดี ๆ ไม่ถือตัวก็มีเยอะ

การรักษากำลังใจสำคัญที่สุด อยู่ในโลกมันก็ต้องเจอกับโลกธรรม คือธรรมะประจำโลก ได้ลาภ ได้ยศ ได้รับการสรรเสริญ ได้รับความสุข ถึงวาระมันเสื่อมลาภ เสื่อมยศ โคนนินทา มีความทุกข์ ก็ต้องระวังมันอยู่ตลอด ได้ดีอย่าฟู แล้วขณะเดียวกันว่า ถ้าได้ร้ายก็อย่าฟูบ ให้เห็นว่ามันเป็นปกติของมัน เรื่องของมัน ถ้ามันดีมาพออาศัยได้ก็ติดกับมันไป ถ้าหากว่ามันไม่ดีมาเราอยู่กับมันก็ให้รู้ว่ามีสติอยู่ ถึงเวลาก็ต่างคนต่างไปอยู่แล้ว

ถาม : .....(อานิสงส์ของท่าน).....

ตอบ: ขึ้นชื่อว่าทานถ้าทำเป็นไม่มีคำว่าน้อย พระพุทธเจ้าท่านบอกว่า ถ้าให้ทานกับสัตว์เดรัจฉานมีผลหนึ่งส่วน **เท็ดดาบ** การให้ทานกับมนุษย์ที่ไม่มีศีลจะมีผลมากกว่าร้อยละ ส่วนคือมากกว่าร้อยละเท่า

การให้ทานกับมนุษย์ที่มีศีลแล้วศีลขาดมีผลมากกว่าให้ทานกับผู้ไม่มีศีลเป็นร้อยละเท่า

การให้ทานกับผู้ที่มีศีลบริสุทธิ์มีผลมากกว่าให้ทานกับผู้ที่มีศีลแต่ศีลขาดร้อยละเท่า

การให้ทานกับผู้ที่มีศีลบริสุทธิ์สามารถทรงฌานสมาบัติได้มีผลมากกว่าให้ทานกับผู้ที่มีศีลบริสุทธิ์เป็นร้อยละเท่า

การให้ทานกับผู้ที่มีศีลบริสุทธิ์ทรงฌานได้เป็นร้อยละครั้งก็ไม่เท่ากับให้ทานกับพระโสดาปัตติมรรคหนึ่งครั้ง

ให้ทานกับพระโสดาปัตติมรรคเป็นร้อยละครั้งไม่เท่ากับให้ทานกับพระโสดาปัตติผลหนึ่งครั้ง

ให้ทานกับพระโสดาปัตติผลร้อยละครั้งไม่เท่ากับให้ทานกับพระสกิทาคามีมรรคหนึ่งครั้ง

ให้ทานกับพระสกิทาคามีมรรคเป็นร้อยละครั้งก็ไม่เท่ากับให้ทานกับพระสกิทาคามีผลหนึ่งครั้ง

ให้ทานกับพระสกิทาคามีผลเป็นร้อยละครั้งก็ไม่เท่ากับให้ทานกับพระอนาคามีมรรคหนึ่งครั้ง

ให้ทานกับพระอนาคามีมรรคเป็นร้อยละครั้งก็ไม่เท่ากับให้ทานกับพระอนาคามีผลหนึ่งครั้ง

ให้ทานกับพระอนาคามีผลเป็นร้อยละครั้งก็ไม่เท่ากับให้ทานกับพระอรหัตมรรคหนึ่งครั้ง

ให้ทานกับพระอรหัตมรรคเป็นร้อยละครั้งก็ไม่เท่ากับให้ทานกับพระอรหัตผลหนึ่งครั้ง

ถาม : .....

ตอบ: ถ้าหากว่าเราเคยเข้าถึงอารมณ์นั้นเมื่อไร มันจะจำได้ แล้วถ้ามันจำได้ ต่อไปมันจะไม่ยาก คือมันเคยผ่านมาแล้วนี่ ถ้าเขาทำนะเขาจะได้อย่างนั้นอีก วันนั้นก็คือลูกกวนตัวผัวกวนใจ เผ่นขึ้นนิพพานไปกราบพระ ตั้งใจเลยว่าทุกอย่างนี้ไม่เอาแล้ว จะสลัดออกแล้ว คราวนี้ความตั้งใจมันบังเอิญอยู่ตรงที่ว่า การที่เราขึ้นนิพพานได้ มันเป็นการตัดกิเลส อุตโนมัตริก โภจร หลง ช่วงนั้นมันจะไม่มี แล้วตัวเองไปตั้งกำลังใจข้างบนนั้นเพื่อตัดลูกตัดผัวอย่างนี้ เขาบอกว่าเอื่อยมันหมดเลย รู้ว่าตัวเองมีหน้าที่แม่ก็ทำหน้าที่แม่ เป็นหน้าที่เมียก็ทำหน้าที่เมีย แต่ความผูกพันความกังวลห่วงใยชนิดประเภทถึงเวลาตะเกียกตะกายตายแทนเขาก็ได้มันหายไปเลย ก็เลยบอกว่า ถ้ารักษากำลังใจตรงนี้ได้ตายเร็ว เพราะว่ามันไปถึงจุดที่ไม่รักในสิ่งที่ควรรัก ไม่เกลียดในสิ่งที่ควรเกลียด ไม่ขัดเคืองในสิ่งที่ควรขัดเคือง นี่มันอารมณ์ใจขั้นสุดท้ายเลย แต่เขาเอาไม่อยู่ ขรवासเก่งจริงตายหมด จำไว้ ที่ยังมีอยู่นี้ยังไม่เก่งจริงหรอก เพราะถ้าเก่งจริงนี้เข้าถึงที่สุดมันอยู่ได้ไม่เกิน ๗ วัน แล้วส่วนใหญ่ที่เจอมาไม่ใช่ ๗ วัน ถ้าหากว่าได้เข้าถึงไม่เคยอยู่ถึงเย็น ถ้าหากว่าได้เย็นก็ไม่เคยอยู่ถึงเช้า ตายหมด เมื่อวานที่ตีเหล็กบอก พวกสิงแวดล้อมเป็นพิษ พวกนั้นมันคิดว่าตัวเองเก่ง นำสงสาร มันเก่งคนเดียวไม่พอ

มันเก่งกว่าพระอีก คุมพระต่อเลย คนเรากำลังใจมีแค่นั้นก็จะคิดแค่นั้น ทำแค่นั้น เพราะฉะนั้นของพวกนี้มันไม่ยาก จำไว้อย่างหนึ่งว่า คนที่น่ากลัวที่สุดก็คือคนที่เหลือแต่กริยาไม่มีมารยาแล้ว คนประเภทนี้ทำอะไรก็ทำไปโป้งๆ เลย ไม่ต้องไปตัดจริดแล้ว เพราะว่าดีชั่วทำนั้นตัวเองรู้อยู่ ก็ไม่ต้องไปตัดจริดตรอว่าใครจะมาชมว่าเราเป็นคนดี ทำจากน้ำใสใจจริง คนประเภทนี้น่ากลัว ทางเขาสันกว่าคนอื่นแล้ว เมื่อไปถึงระดับนั้น ทุกอย่างมันเหมือนกับรุ่งรัง พวกเรานี่ของเขาทิ้งไม่ไยดีทรอกในเมื่อมันรุ่งรังมันกะกะมันมีแต่จะขวางให้ช้า ท่านทั้งหลายเหล่านี้ก็พร้อมที่จะโยนมันทิ้งได้ทันทีเลย บางทีดูเหมือนกับคนไม่มีน้ำใจ แต่จริงๆ ไม่ใช่ เขาเอาเฉพาะเรื่องที่เป็นอรรถเป็นธรรมเท่านั้น นอกทุ่งนอกท่ามาเขาไล่ตะลิดเปิดเปิงหมด มันเหมือนกับคนขี้รำคาญ เพราะอะไร? ของตัวเราเองเดินตรงทาง แล้วคนอื่นจะดึงออกนอกทาง ก็ต้องรำคาญเขาใช่ไหม? เคยถามหลวงพ่อบ้างหนึ่ง หลวงพ่อท่านบอก แก่สังเกตุคูสิ ถ้าคนที่กำลังใจมุ่งตรงแล้ว ทำอะไรทำรวดเร็ว รักษาเวลามาก ก็รู้แล้วว่าเวลาตัวเองมีน้อย รักษาเวลาตัวเองมาก ทำอะไรทำเร็ว แต่ขณะเดียวกันพวกที่เวลายังเยอะ ทำอะไรก็เชื่องช้าอืดอาด พวกนั้นเกิดอีกนาน เราได้ยินประโยคนี้แล้วสะดุ้ง เกิดอีกนาน มันก็ทุกข์อีกนาน เพราะฉะนั้นต้องรักษากำลังใจให้ดี คล่าถูกทางแล้วก็อย่าพยายามเลี้ยวออกไปอันดับแรกเอาศีล ๕ เป็นกรอบ ตราบใดที่ยังอยู่ในกรอบของศีล หลงทางไม่ไกลทรอก มันจะไปชนขอบของศีลแล้วกระเด็นกลับเอง ยิ่งไงๆ ก็ตัวตายดีกว่าศีลขาด อันดับที ๒ เรื่องสมาธิภาวนาย่ำทั้ง ความมั่นคงของกำลังใจขึ้นกับสมาธิทั้งหมด ถ้าสมาธิทรงตัวดี ศีลดี เรื่องของปัญญา

มันจะเกิดของมันเอง เพราะว่าพอศีลทรงตัว สมาธิก็ตั้งมันได้ง่าย สมาธิทรงตัวปัญญาเกิด เพราะว่าจิตของเราปกติมันวุ่นวายส่งสายไปตลอด เหมือนกับน้ำกระเพื่อมอยู่ เราจะไปดูหน้าตัวเองส่องลงไป น้ำกระเพื่อมมันก็มองไม่เห็น หรือเห็นมันก็ไม่ชัดเจน แต่ถ้าน้ำมันนิ่ง มองเมื่อไรเห็นเมื่อนั้น คนประเภทนี้ถ้าหากว่าสามารถทำกำลังใจได้ถึงระดับนี้แล้วส่วนใหญ่อยากจะทำปลีกไปอยู่คนเดียว แต่มันทำไม่ได้ เพราะว่าเรื่องของการปฏิบัติมันต้องโลกไม่ชั่วธรรมไม่เสีย ดังนั้นคนเหล่านี้จะมีศีลเป็นกรอบเพื่อรักษาตัวเอง ต้องปรับกำลังใจตัวเองซะใหม่ คนประเภทนี้ถ้าปรับกำลังใจลื่นกับโลกเมื่อไร มันกะล่อนเป็นปลาไหลเลย เพราะว่าเปลือกนอกเขาบ้าตามคนอื่นได้หมด แต่เขาจะไปแคศีล เหมือนกับน้ำในบ่อลึก ถึงเวลาลมพัดปากบ่อก็กระเพื่อม แต่ข้างในนิ่งเชียว ไม่ได้ไปตามทรอก คนประเภทนี้ถ้าหากว่าเราไม่ได้มีทิพจักขุญาณ ไปจับอาภักปกริยาของเขาด้วยสายตาคนปกติ ก็เห็นว่าคนนี้ไม่มีอะไรเลย คือมันปฏิบัติมายังไง ห่วยแตก! สำรวมก็ไม่สำรวม อะไรก็ไม่ แต่ต้องสังเกตให้ดีๆ บอกแล้วคนระดับนี้จะมีแต่กริยาเท่านั้นที่บ้าตามโลก แต่มารยาไม่มี เขาไม่ต้องทำเพื่อหลอกใคร ถ้าช่างสังเกตเป็นจะเห็นคนประเภทนี้อาตมาเจอมาหลายคน บางทีก็ทิ่มไปตรงๆ บอกไม่ต้องตัดจริดทรอก ผมรู้ว่าคุณเป็นยังไง? คือเขาเองก็จะมา วันนั้นผมฝันว่าผมเจอพระแล้วพระบอกให้ทำอย่างนี้ๆ บอก มิ่งเล็กฝันได้แล้ว ภูก็รู้ว่ามิ่งฝันยังไง (หัวเราะ) พอบอกเสร็จเรียบร้อย เขาบอกก็ผมไม่กล้าพูดนี้ครับ เขากลัวคนอื่นเขาจะคิดว่าเราบ้า เอ..ไอ้คนอื่นช่างหัวมันกะอะ แต่ขำรู้มาตั้งนานเนกาเลแล้ว ไม่จำเป็นที่จะต้องไปว่าบ้าว่าอะไร มันมีอะไรก็ว่ากัน

ตามตรง คนประเภทนี้เมื่อทำถึงระดับนั้นแล้ว จะอยู่กับโลกโดยที่ไม่ได้ติดกับโลก เหมือนกับน้ำกลิ้งบนใบบัวบนใบบอน ก็อยู่บนใบบัวใบบอนนั้นแหละ แต่ลองจับมันกลิ้งดูสิ มันเป็ยกตรงไหน ไม่หροกมันไปเรื่อย เพราะว่าเขามีศีล สมาธิ ปัญญา เป็นเครื่องค้ำ หลวงพ่อท่านบอกว่ คนเรถ้าตั้งใจบ้ามันจะหนักกว่าคนบ้าจริง คือคนประเภทนี้เปลือกนอกนี้เขาต้องบ้าให้คนอื่นเห็น เพื่อที่ว่อันดับแรกกันตัวเองออกมา คนจะได้ไม่รู้ว่เราทำได้ถึงไหน ? เราทำอย่างไร ? ในลักษณะว่กัันคนปรามาส ถ้เราไปทำในลักษณะที่ว่สำรวมกิริยว่าจาอะไรทุกอย่าง ในลักษณะที่เป็นรูปแบบของเปลือก พวกนี้ปากหมาตลอด มันว่าเอาว่แรงๆ ด้วย แล้วลักษณะที่เขว่านี้แหละมันจะเกิดแก่ตัวเขาเอง อย่างเช่นว่ ถ้หากว่เราเห็นพระอริยเจ้าท่านทำอาการอย่างนั้นแล้ว เราไปว่ท่านบ้า สบายมาก นอกจากว่าลงนรก เป็นเปรต อสุรกาย สัตว์ เรวัจฉาน แล้วเกิดเป็นคนเมื่อไร คุณบ้าคิดต่อกัน ๕๐๐ ชาติ โทษแก่ันเอง นางขุชชุตตรานี้เป็นภรรยาที่เลิศในทางแสดงธรรม แก่เทศน์ที่เดียว ได้พระโสดาบันห้าร้อยกับหนึ่งองค์ แต่แกเป็นคนหลังค่อม เพราะว่าในอดีตชาติหนึ่งเป็นสาวใช้อยู่ในวังนี้แหละ พระปัจเจกพระพุทธเจ้าได้รับนิมนต์ เข้าไปฉันในวังอยู่ประจำ นางขุชชุตตรามีหน้าที่จัดน้ำฉันน้ำฉันปิดกวาด ปุสถานที่ให้ บรรดาสาวกำนัลนางอื่นๆ ไม่ได้ออกมา เพราะว่าสมัยก่อนนี้ ถ้เป็นฝ่ายในเมื่อไร ก็เป็นอันว่คุณไม่ต้องโผล่หน้ามาให้ใครเขาเห็นกันเลย เขาสงสัยมากก็ถามนางขุชชุตตราว่ พระผู้เป็นเจ้าของเรา มีลักษณะอย่างไร ? นางขุชชุตตราแกก็เอาผ้ามาห่มให้ดูว่านี้ ห่มผ้าอย่างนี้ ถ้อบาตรอย่างนี้ หลังโก่งอย่างนี้ แก่เกิดเป็นคนหลังค่อม ๕๐๐ ชาติ

นั้นแหละแก่ทำให้เพื่อนคูไม่ได้เจตนาปรามาสด้วยนะ แล้วที่แกต้องเกิดมาเป็นสาวใช้เขาตลอดทั้ง ๕๐๐ ชาติ เพราะว่ามื่ออยู่ชาติหนึ่ง แก่เป็นลูกเศรษฐี ปรากฏว่เพื่อนกันไปบวชเป็นภิกษุณีนเป็นพระอรหันต์ไปแล้ว แก่เองก็ไม่ว่ เพื่อนมาเยี่ยม นิ่งคุยกัันอยู่ ปรากฏว่แก่กำลังจะแต่งตัว นิ่งบนเตียงอย่างนี้ เพื่อนมาถึงกัันั่งนี้ เครื่องแต่งตัวแก่ก็อยู่นี้ มันก็คัันอยู่ เข้าถึงไม่ได้ กั้วว่า พระแม่เจ้าโปรดช่วยหิบบกระเข้าเครื่องแต่งตัวให้ติดันหน่อย เพื่อนเป็นพระอรหันต์ปฏิสัมภิทาญาณ รู้เลยว่ ถ้เราไม่หิบบให้เธอ เกรงเธอจะเป็นโทษ เธอก็จะโกรธ ว่อะไรแค่นี้ขอร้องเพื่อนก็ไม่ได้ โกรธพระอรหันต์ นี้ลงนรกเลย และเสร็จแล้วถ้เราหิบบให้เธอจะเป็นอย่างไร ? ก็บอกว่ เกิดต้อไป ๕๐๐ ชาติ เธอต้องเป็นคนใช้เขาหมด เพราะว่าตัวเองไปใช้พระอริยเจ้าระดับนั้น การเป็นคนใช้เขามันก็ย่าลำบากน้อยกว่าลงนรก ท่านก็เลยหิบบให้ แค่วินาทีเดียวเท่านั้นเองพระระดับนั้น ท่านจะเห็นตั้งแต่ต้นยันปลายหมดว่อะไรจะเกิดขึ้น แล้วก็เลือกทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่คนอื่นมากที่สุด นี้ไม่ได้เจตนาละ เพราะว่าฉนั้นถ้หากว่ท่านไม่ปิดบังตัวเอง ทำในลักษณะที่สำรวมกายว่าจา รับรองได้ว่เพื่อนฝูงไปนรกอีก เยอะ เพราะว่าฉนั้นคนประเภทนี้ถ้หากว่ปรับตัวเข้ากับโลกได้เมื่อไร นี้ก็กล่อนเป็นปลาไหลเลย จับไม่ติดหροก ไปได้เรื่อยๆ เพราะว่าอย่างที่ หลวงพ่อท่านบอก คนที่เจตนาบ้านี้มันทำได้ตีกว่คนบ้าจริงเยอะเลย หลวงพ่อชี้ว้ ว้ันๆ ก็เล่นกับพวกเด็กเลี้ยงว้ให้ตีกไปหมด ว้ิงไล่จับกันม้าง ตีลูกล่อกันม้าง หยอดหลุม ทอยกอง สนุกสนานไปเลย เป็นพระเป็นเจ้า นุ่งสบงผืนเดียว ผ้าจีวรเอาคลังค่อไว้ เล่นกันโครมๆ กลางทุ่ง หลวงพ่อพอ ได้ยินบ้บ ความรู้สึกบอกเลย พระองค์นี้ไม่ธรรมตา หลวงพ่อก็เลยจุดธูป๕

ตอกปักกลางแจ้ง ถ้าพระองค์นี้เป็นพระอริยเจ้าจริง พຸ່ງนี้ต้องมา ท่านบอก
ยังไม่ทันจะสว่างเลย เสียงไว้ก ๆ อยู่ดินบันได เอ๊ย ! นักเลงดีแน่จริงลงมา
ซิวะ มาตีกันหน่อยซิ มาทำกันอย่างนั้นได้ หลวงพ่อลงไปก็กราบ ๆ บอกว่า
หลวงพ่อดี เลิกน้ำได้แล้วครับ คนบ้าจริงอาการไม่หนักเท่านี้ (หัวเราะ)
ท่านก็อ้าว ! แกรู้แล้วเหอ บอกรู้แล้วครับ บอกเอาตัวอย่างนั้นก็ได้อ ท่านก็
ปลดจีวรออกมาห่มดี เดินขึ้นบันได ท่านบอกพอเดินขึ้นบันไดปั๊บนี่ค่อย ๆ
เปลี่ยนเลย จากที่ดำกระมอมกระแมมดูไม่ได้ละ ชาวขึ้น ๆ จนกระทั่งไปถึง
นั่งอาสนะปั๊บ ท่านบอกว่า ชาวผ่อง สวยเชียว ไม่เคยเห็นรักมีใครสว่าง
ขนาดนั้นมาก่อน หลวงพ่อท่านก็เออ เอ้า ในเมื่อเรียกข้ามทั้งทีเลี้ยงข้า
ด้วยสัวะ เจ้าของบ้านท่านก็จัดแจงหาข้าวปลามาถวาย พอเอาข้าวปลามา
ถวาย ฉันทเสร็จ ก็ไม่มีอะไรหรอก คนข้างบ้านก็มากันหลายคน ได้ยินว่า
บ้านนี้เลี้ยงพระ ข้าวถ้วยแกงถ้วยก็มากัน ท่านก็ ข้าไม่มีอะไรจะให้เอ็ง
อยู่กับวัวมันก็มีแต่ชีวันนี่แหละ ว่าแล้วท่านก็เอาขามของเขานั้นละ สมัยก่อน
เป็นขามฝา เวลาจะเลี้ยงพระเป็นขามฝา ชาวบ้านเขามีกันทุกบ้าน เพราะ
เขาไปวัดกันประจำ ไปวัดกันเป็นอาชีพ เอาขามฝาใส่ข้าวใส่แกงมา หลวง
พ่อชีวันก็จ้วงในยามของแกนั้นแหละ ชีวันเหลว ๆ ด้วย เต็มขามเลย
เอ้าข้าให้แก ใส่ให้ คนอื่นก็รับมารังเกียจจนวางบ้าง บางคนก็หัวเราะบ้าง
พอถึงเวลา เอ๊ย ! กินก็กินแล้วนะ ให้ของก็ให้แล้ว ข้าก็ไปแล้ว ก็เดินลงไป
หายไปเฉย ๆ ตั้งแต่ขึ้นมาแถวนั้นไม่มีหลวงพ่อดีชีวันอีกเลย ไม่รู้หลบไป
อยู่ที่ไหน พอคนรู้ ท่านจะไม่อยู่แถวนั้น เดี่ยวจะไปกวานท่าน พวกชาวบ้าน
พอท่านไปก็ ลูซิ ไม่ให้ก็จะไม่ว่าสักคำ ให้มาได้ชีวัน หลวงพ่อบอกเอ๊ย
เดี๋ยวเปิดลูกก่อนสิ เปิดขึ้นมาไม่ใช่ชีวันหรือเป็นสีผึ้ง บอกว่าใหม่เอี่ยม

หอมกรุ่นเลยยังกับฟุ้งหุงเสร็จใหม่ ๆ แต่ละคนตืออกดีใจ นี่ถ้าไม่รับเอาไว้
เสียตายแน่เลย นั่นแหละหลวงพ่อดีชีวัน ปิดจรรยาตัวเอง อีกองค์หนึ่งนี่ใครขึ้น
กุฎิหนายท่องกลับ สัวดี ๆ นี่เอง ท่านฉีใส่กระโถนแล้วก็สาธมนนอกชาน
พอลงคินหลวงพ่อดีท่านไปถามพระ ว่าจะไปกราบพระดีแถวนี้มีมัย ?
ท่านก็บอกตรงนั้น หลวงพ่อดีท่านก็ไป แหม ! เดินขึ้นบันไดเกือบหงายท้อง
กลิ้งยิ่งกว่าสัวมแตก พอโผล่เข้าไปถึง เสียงเดี่ยว ๆ คุณมหา เดี่ยวขอผม
ทำความสะอาดหน่อย คว้าน้ำเอามาราดมาขัดตัมน้ำร้อนมาราด กลิ้งมัน
ค่อยเบาลงหน่อย หลวงพ่อดีท่านบอกเอ๊ะ เราไปเช่ารู้ได้ไ้ว่าเราเป็นมหา
ท่านบอกเมื่อคินคุณมาทีหนึ่งแล้วไซ้มัย? บอกใช่ครับ ผมจะได้รู้ว่ามาตรง
ไหน นั่นแหละรู้ตั้งแต่เมื่อคินแล้ว ทักไม่ทัน คุณมหา มาเร็วไปเร็ว พอคุยกัน
เสร็จก็ถามว่าทำไม่ถึงทำอย่างนี้ ท่านบอกว่าคนมันไม่รู้จักพอ นำเบือ
มาเอาอรอดเอาธรรมจะไม่ว่าซักคำ มามันจะขอหายทำเดี๋ยว ก็เลยใช้วิธีนี้
ฉีใส่กระโถนเสร็จก็ราดมันเต็มนอกชาน ผมก็ همینเหมือนกัน ท่านว่าอย่าง
นั้น แต่คราวนี้ตั้งใจจะไล่คนก็ต้องทำ เอาบ้างมัย (หัวเราะ) เอาบ้างมัย
ลักษณะนั้นนะ ฉีเสร็จราดมันให้เต็มหน้ากุฎิ

ถาม : .....(มาทดสอบเลยนะ)..... ?

ตอบ : ตรงจุดนี้ละจำไว้ พอทำความดีระดับหนึ่ง เรื่องของชื่อเสียง
ลาภยศมันจะไหลมาเทมา โลกธรรม ๘ เผลอเมื่อไรจะไปกับมัน
อาศัยมันเป็นบันไดเพื่อให้เราก้าวขึ้นไปที่สูง แต่อย่าให้มันเป็น
ทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตของเรา เผลอเมื่อไรเสร็จมันเมื่อนั้น นักบวช
หลายต่อหลายองค์ด้วยกัน พอมาถึงจุด ๆ หนึ่งความดีเริ่มปรากฏ คนมันก็
แห่แหนกันมา แล้วก็ไปติดอยู่ตรงนั้น กำลังใจถ้าทรงตัวมันคง มันไม่มี

ปัญหา มันมีปัญหาตรงที่ว่าถ้าเราแค่ข่มมันเอาไว้ได้ แล้วไม่มีปัญญารักษา กำลังใจให้ต่อเนื่อง เพราะมันแค่ไปรับแขกอยู่รับกิจนิมนต์อยู่ เสร็จเขาหมด ของเรามันดีตรงที่ว่า เวลาฆราวาส เราเองตอนแรกก็มานั่งน้อยใจพอบวชเข้าไปวัดทำซุง ทำไม้กุไม่บวชมันซะแต่แรกอายุครบยี่สิบ พรรษามันจะได้สูงกว่านี้ จะได้จัดข้อกับเขาได้ทันดีกว่านี้ ไช้มัย? แล้วนี่ก็ไปนี่ก็มาเนี่ยดีแล้วแหละ ที่เราลากมาจนจะ ๓๐ แล้วค่อยบวชนี่ เพราะว่าอย่างน้อยๆ เราปฏิบัติจนสร้างความมั่นคงทางกำลังใจได้ระดับหนึ่ง เมื่อไปเจอปัญหา อย่างน้อยๆ ยังมีสติสัมปชัญญะที่แก้ไข ไม่อย่างงั้นเอาแต่แรงบำเพ็ญอย่างเดียว อาจจะโดนไล่ออกจากวัดไปนานเนกาเลแล้วก็ได้ตรงจุดนี้แหละที่เราเอาเป็นข้อได้เปรียบของเรา พยายามศึกษา พยายามดูลีลาของมารว่ามันมาอย่างไร ทุกอย่างของมันส่งมาเมื่อถึงวาระ มันจะเป็นเครื่องทดสอบเราทั้งนั้น มันจะพยายามดึงเรา ถ่วงเรา ไม่ให้เราก้าวได้เร็ว วันก่อนสอนพระเถรในเรื่องของพระอนุรุทธ พระอนุรุทธท่านไประลึกถึงมหาปุริสูติก ๘ ประการ ข้อสุดท้ายท่านบอกว่า พระธรรมวินัยนี้เป็นของบุคคลที่ยินดีในธรรมอันไม่เนิ่นช้า อะไรที่เป็นเครื่องถ่วง ท่านตัดหมด นั้นขนาดนั้นนะ ปรากฏว่า ๗ พรรษา ถึงได้เป็นพระอรหันต์ที่บวชพร้อมกัน ๗ ท่าน ไปซะ ๕ แล้ว เหลืออีก ๒ คือ พระอาณนท พระอาณนทพุทธานุชาท่านมัวแต่อุปัฏฐากพระพุทธเจ้าอยู่ การจะปฏิบัติเพื่อตัวเองก็เลยน้อย ท่านก็เป็นแค่พระโสดาบันอยู่จนกระทั่งพระพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว ๓ เดือน ท่านถึงเป็นพระอรหันต์ ส่วนพระเทวทัตพอทำอภิญญาให้เกิดได้ก็ไปหลงติดอยู่ นอกนั้นเพื่อนร่วมรุ่นของท่าน ไม่ว่าจะของท่านภคคุ ท่านกิมพิละ ท่านภททิสะ ไปกันเป็นแถวเลย จนกระทั่ง

นายภูษามาลาคือท่านอุปาสี คนอื่นๆ เขาไปตั้งแต่แรกๆเลย พระพุทธเจ้าเทศน์ก็กลายเป็นพระอรหันต์ พระอนุรุทธปล้ำอายุ ๗ ปี ข้อสุดท้ายนี้ ต้องเป็นผู้ยินดีในธรรมอันไม่เนิ่นช้า ท่านบอก ดันหา มานะ ทิฐิ เป็นธรรมอันเนิ่นช้า เป็นเครื่องที่จะถ่วงดึงเราเอาไว้ เรามาถึงระดับนี้แล้ว เหลียวมองหลังบ่อยๆ ขึ้นที่สูงถ้าไม่มองหลังเดี๋ยวมันพลาด ก็คือในจุดที่ว่า ก่อนหน้านี้เราเป็นอย่างไร? ปัจจุบันนี้เป็นอย่างไร? เป้าหมายที่เราตั้งไว้ในข้างหน้าเป็นอย่างไร? จะได้ว่าตัวอยู่เสมอว่าตอนนี้เราอยู่จุดนี้ เราจะต้องเร่งรัดเพื่อไปยังเป้าหมายนั้น หรือว่าเราจะต้องเปลี่ยนทางนี้คิดเปลี่ยนทางโน้นหน่อย เพื่อให้มันกลับเข้าที่เดิมของมันหลังจากโดนเขาดึงออกนอกทางไปแล้ว พอถึงเวลา ชื่อเสียงลาภยศมันจะเริ่มมา ลักษณะนี้แหละ หนังสือมันจะเริ่มเอาไปลงแล้ว เดียวก็จะเหนื่อยตายทำไปเอง (หัวเราะ) ตอนนี้แบบว่า มันมีอยู่ ๒ อย่าง คือถ้าไม่เป็นชี้ข้าชาวบ้านเขาไปเลย มันก็จะเห็นทุกข์เห็นโทษ ถอนตัวออกมาเอง อย่างท่านเอทีไปบวชอยู่นั้นนะ คนมันไปกวนไม่เป็นอันพักไม่เป็นอันผ่อน ขนาดไอเป็นเลือดแล้วมันยังจะเอาแต่ฐานะของมัน ไม่ดูหรอกว่าเราจะตายหรือเปล่า วันก่อนก็คุยอยู่ เขาบอกนี่ละครับ ผมมานั่งทบทวนดูแล้วว่า ถ้าหลวงพี่ไม่ดึงผมออกมาจากจุดนั้น ป่านนี้ผมอาจจะตายไปแล้วก็ได้ ผมออกมาตรงจุดนี้แล้ว ตามผมว่าให้กลับไปให้เดิมเอามัย เขาบอกจังกก็ไม่เอา มันได้แค่เงิน เวลาที่จะมาพิจารณาธรรมเพื่อกำลังใจตัวเองมันไม่มีเลย คนเราเวลามันเดือดร้อน มันไม่ฟังหรอกครับว่าคุณมีเวลาพักผ่อนหรือเปล่า มันเดือดร้อนขึ้นมามันก็ต้องแก้ให้ได้ตอนนั้น มันก็จะตายมา

ถาม : .....ดูที่วี่อยู่..... ?

ตอบ: ที่นี้พอ ๓ หุ่ม ตั้งสายโทรศัพท์ออก มือถือก็ปิด ไม่อย่างนั้นแล้ว เราเพิ่งนอนไปได้สักครึ่งชั่วโมงชั่วโมงหนึ่ง เพลียเต็มทีแล้วก็กริ่งงงมา ตัวเองไม่นอนคนอื่นต้องไม่นอนด้วย มันจะกวน ว่ามันก็ว่าไม่ได้เพราะว่า จริง ๆ ก็คือคนเรากำลังใจแค่นี้มันก็นึกแค่นั้นทำแค่นั้น ตรงจุดนี้แทนที่เรา จะโกรธเขา เราสงสารเขาเถอะ สงสารเขาอยู่ในจุดที่ว่า คนเราเวลาที่มัน อยู่ในที่ร้อนมันก็เหมือนกับมดบนกระทะร้อน มันก็ตีนของมันสุดชีวิต มีทางไหนที่พอจะอาศัยผ่อนได้มันก็จะหายไปเลย เพราะฉะนั้นอย่าไปหวัง เลย สมัยอยู่วัดทำซุง พระรุ่นน้องคือท่านวิจิตร ท่านเห็นเราเดี่ยวโลโยม ๆ ไป ๆ หมดธุระแล้ว กลับได้แล้ว ก็แปลกใจ หลวงพี่ไล่แขกทำไมครับ ผมสิ กลัวคนจะไม่รู้จัก บอกว่าคุณ ตอนนี้คุณยังไม่เห็นโทษมันหรอก เอาจริง ๆ ถ้าคุณบวชได้ซัก ๑๐ พรรษา คุณรู้จักคนปีละ ๑๐ คน มัน ๑๐๐ คนผลัด กันมา คุณก็ไม่มีเวลาพักแล้ว ไม่รู้บ้านนี้เข้าใจจริงไม่รู้ วันก่อนก็ตามไปโน่น ที่วัด คุยเสร็จ หมดธุระแล้วใช้มัย กลับไปหะนะ เขาก็บอกว่าเวลาเขาไป ที่อื่น เขามักจะโดนพระดึงเอาไว้ น้าอยู่อีกหน่อยน้า อีกซักชั่วโมง อีกซัก 2 ชั่วโมงก็ได้ ดิ่งไปดิ่งมาจนค่ากลับไม่ได้ก็ต้องค้างวัด บอกไม่มีหรอก พระพุทธเจ้าท่านบอกว่า ธรรมวินัยนี้เป็นของผู้นิตินในที่สังัด หลีกออกจาก หมู่ กล่าววาจาประกอบด้วยการส่งเขากลับ ซัดเลย พระพุทธเจ้าสอนให้ ไล่แขก (หัวเราะ) เพราะถ้าหากว่าเขาอยู่ที่นี่ คำว่าสังัดไม่ต้องไปหวังเลย ไปนึกถึงเจ้าคุณธรรมดิลก ปัจจุบันไม่ทราบว่าเป็นถึงไหนแล้ว ตอนนั้น ท่านเป็นเจ้าของคุณเทพกวียู่วัดป่าดาราภิรมย์ มาได้ข่าวครั้งสุดท้าย ขึ้นเป็นเจ้าของคณะภาครธรรมยุต เป็นเจ้าคุณธรรมดิลก ย้ายมาอยู่วัดเจตีย์ หลวง ท่านบอกว่าถ้าอยากดั่งอย่าไปหวัง ความสงบ (หัวเราะ) อันนี้เกิด

จากประสบการณ์ชนิดที่เที่ยงไม่ได้เลยละ ตัวท่านเองก็คงโดนมาขนาด นั้นนะ ท่านเล่นติดป้ายไว้ในวัดเลย ดอกต้นไม้ไว้เลย “ถ้าอยากดั่งอย่าหวังความสงบ”

ถาม: .....เขตปลอดคนดี..... ?

ตอบ: คือคนที่เขาตั้งใจทำดีจริง ๆ ไม่มีใครหรอกที่จะยอมเสียเวลา กับเรานาน กำลังใจของเราพลาดแม้แต่วินาทีเดียวนี่อาจจะหมายถึง แพ้ทั้งกระดาน อะไรมันก็ไม่เจ็บปวดเท่ากับต้องเกิดใหม่ มันเป็นทุกข์ เป็นโทษสุด ๆ จริง ๆ ยังไม่รู้ว่ามีอีกกี่ชาติที่ภพกว่าจะตัดการเกิดได้ เผลอเกิด ใหม่ถ้าเกิดเราไปสร้างกรรม มันก็สาหัสอีก พาเรายาวไปเรื่อยอีก ก็เลย กลายเป็นว่า ถ้าเกิดใหม่นี้ปัจจุบันนี้น่ากลัวมาก พระท่านถามว่า อาจารย์ ไม่คิดจะสึกหรือครับ ก็บอกเขาว่า ตอนนี้นะคุณ ต่อให้ห้องป๊อบมาคุกเข่า อยู่ตรงหน้า บอกว่าท่านเจ้าขา สึกไปแต่งงานกับดิฉันเถอะ บอกยังไม่กล้า ไปเลย โลกมันน่ากลัวขนาดไหนก็ไม่รู้ ผมอธิบายไม่ถูก คือตอนนี้นั้นเห็น โทษชัด ๆ เลย ออกไปนี่ไม่ใช่คุณไปแต่งกับห้องป๊อบคนเดียวนี้ ครอบครัว ห้องป๊อบคุณก็ต้องรับผิดชอบใช้มัย? ครอบครัวตัวเองก็ต้องรับผิดชอบ มีลูกก็ต้องเพิ่มลูก มีหลานก็ต้องเพิ่มหลาน บอกคุณเห็นหรือยังว่ามันน่า กลัวขนาดไหน เขาบอกว่าเวลาที่ไต่ยืนอาจารย์พูดมันนึกได้ แต่พอหลับหลัง ไปมันคิดไม่ออก ก็คือเรื่องของกิเลสมันแรงกว่า ก็บอกเขาว่า ถ้ากำลังใจ ทรงตัวอยู่ในระดับนี้ไม่คิดจะสึกหรอก แต่ผมก็ไว้ใจไม่ได้ถ้ากำลังใจมันลดลง เมื่อไหร่ก็อาจจะคิดไปเหมือนกัน

ถาม: .....

ตอบ: ไม่ต้องไปกังวลหรอก จำไว้ว่าถ้ามาคือมา เห็นหน้าแปลว่ามา เอา

แต่นั้นพอ คือของเรา เราชักษากำลังใจของเราให้ดี ถ้าหากว่ามันเริ่มมีอะไรลุ่มขึ้นมาบุญมันจะลดลง นี่ทำอย่างนั้นมาตั้งแต่แรกจริงๆ หลวงตาท่านก็แปลกใจมาก เลิกเอ็งทำกำลังใจยังไฉวะ งานคล่องดีเหลือเกิน บอกผมตั้งใจจะนอน

ถาม : .....เขาจะเอารูปธรรมเป็นบันไดเข้าสู่นิพพาน.....

ตอบ : อันนั้นเป็นความตั้งใจ แต่สิ่งที่เราตั้งใจมันไม่ใช่หมายความว่า จะทำได้อย่างนั้นทั้งหมด ในเมื่อของเราตั้งใจได้ ถ้าหากว่ามันมีโอกาสก็ทำไป แต่อย่าให้ความตั้งใจนั้นมาทำให้เราทุกข์งานรักษาใจสำคัญที่สุด

ถาม : .....

ตอบ : ตัวนี้ล่ะ ถ้าเกิดเขาไปวัดอื่น ประเภทที่อยากได้เงินขึ้นมา รอไปเหอะ รอไม่รอเปล่า กำลังใจเสียอีกต่างหาก ดีไม่ดีดำโยมเข้าไปอีก ขาดทุนอีก ของทุกอย่างมันเป็นการลองกำลังใจทั้งหมด ถ้าหากจะคิดถึงให้คิดถึงลักษณะที่ว่า มันอาจจะมามีเรื่องถูกเงินอะไรบางอย่างที่ทำให้เขาเสียเวลามาตรงเวลาไม่ได้

ถาม : .....

ตอบ : อย่าไปว่าอย่างนั้นนะ ที่วัดมันปริญาโทวิเศษจากอเมริกาด้วย เพื่อนพระด้วยกันอำมันนะสิ คือเขาจะมีพิกทองสังขยาไง เขาก็จัดแจงหลอกเลย บอกว่าเนีย พิกทองพันรู้นี้มันดี เม็ดมันก็ไม่มี หนึ่งลูกกินได้เลย มันก็เชื่อชะอย่างติดดี นั่นนะปริญาโท คือมันฉลาดแต่ในเรื่องงานของมันเท่านั้น เรื่องอื่นคนอื่นหลอกต้มได้สบายมากเลย

ถาม : .....

ตอบ : ก็เกมส์เศรษฐกิจของคุณไตรภพไง มันเกมส์ปราบเซียน เพราะว่า บางอย่างนี้จะถามปัญหาที่นึกไม่ถึง อย่างถามว่า รถเมล์มีกี่ล้อ ที่นั่งอยู่ทุกวันนี้ คนก็นึกไม่ถึง นั่งอยู่ทุกวันแท้ๆ ตอบไม่ได้ แล้วก็จะมานั่งเจ็บใจตัวเอง ถึงได้บอกว่าคุณอย่าไปคิดเลยว่าเรียนมาเยอะแล้วมันจะรู้ทุกเรื่อง คำถามมันลวงแล้วลวงอีก และเจอบางอย่างแบบมันไม่ใช่วิสัยของตัวเอง อย่างเช่นว่า เขาถามว่า เพลงนี้ใครร้อง อย่างนี้ แล้วมันไม่ใช่วิสัยของเราที่จะไปนั่งดูหนังฟังเพลงอยู่ทุกวัน ติดตามกันตลอด ก็จะไม่รู้ เพราะฉะนั้นเรื่องนี้ประมาทไม่ได้หรอก ประมาทนิดเดียวก็เสร็จ มันก็คือเรื่องเส้นผมบังภูเขา เห็นๆ อยู่ดำตาทุกวันแต่บางทีไม่ได้สังเกต

ถาม : .....

ตอบ : พวกนี้มันมีศีลพระห้ามอยู่ ศีลพระท่านบอกว่าอย่าขอของจากตระกูลอันเป็นเสชะ พระพุทธเจ้าท่านจะแยกเป็นเสชะ อเสชะ อเสชะคือผู้ไม่ต้องศึกษาแล้ว คือพระอรหันต์ เสชะของท่าน ท่านหมายเอา โสดาปฏิมรรคขึ้นไป ท่านทั้งหลายเหล่านี้เนื่องจากว่าตัวเองอย่างน้อยๆ เหยียบอยู่ในจุดของโคตรภู สัมผัสอารมณ์พระนิพพานได้ สัมผัสถึงความดีได้ ท่านเองเป็นผู้เต็มใจที่จะให้ ถ้าหากว่าพระชอกก็ท่วมเทให้เลย พระพุทธเจ้าท่านห้ามเลยนะ ถ้าขอเมื่อไหร่โดนอาบัติคือศีลขาด เพราะคนทั้งหลายเหล่านี้มันอยู่ในลักษณะอย่างที่ว่านั่นแหละ บอกให้ไปตายก็เต็มใจตาย

ถาม : .....?

ตอบ : จะว่าไปแล้ว มันไม่ใช่ไว้ในลักษณะลึนตะเข้ะ เพียงแต่สติท่านรู้เท่าทัน แล้วก็ตัดตัวอยากมันได้โดยจิตไม่ได้ปรุงแต่ง ไม่ได้ไปคิดว่า

อ้ออระนะ ได้กินอีกก็ดี หลวงพ่อท่านบอกว่า พระยิ่งปฏิบัติได้ละเอียด
เท่าไร ความละเอียดของจิตจะทำให้สติสัมปชัญญะสมบูรณ์ขึ้น
เพราะฉะนั้นเวลาที่ท่านจะอ้ออระนะเราด้วยซ้ำไป เพราะสติท่าน
ละเอียด รับรู้ได้ละเอียด เพียงแต่ว่าท่านเองท่านไม่ได้มันเท่าไร อะไรที่มัน
ใหญ่เกินขนาดไม่เอา

